

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Zielonej Górze

LZG.410.001.04.2021

Pan
Władysław Dajczak
Wojewoda Lubuski
Lubuski Urząd Wojewódzki
ul. Jagiellończyka 8
66-400 Gorzów Wielkopolski

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/21/001 - Wykonanie budżetu państwa w 2020 r.

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Lubuski Urząd Wojewódzki (dalej: <i>L UW</i> lub <i>Urząd</i>), ul. Jagiellończyka 8, 66-400 Gorzów Wielkopolski.
Kierownik jednostki kontrolowanej	Władysław Dajczak, Wojewoda Lubuski, w okresie od 9 grudnia 2015 r. do 11 listopada 2019 r., oraz od 15 stycznia 2020 r. W okresie od 12 listopada 2019 r. do 14 stycznia 2020 r. obowiązki Wojewody Lubuskiego pełnił Wojciech Perczak - Wicewojewoda Lubuski.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ¹ .
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Zielonej Górze.
Kontrolerzy	<ol style="list-style-type: none"> 1. Marzena Mielcarek, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LZG/1/2021 z 04.01.2021 r. 2. Zdzisław Szafrński, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LZG/2/2021 z 04.01.2021 r. 3. Sebastian Stępień, specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LZG/10/2021 z 03.02.2021 r. 4. Rajmund Aszkowski, doradca ekonomiczny, upoważnienie do kontroli nr LZG/3/2021 z 04.01.2021 r. <p style="text-align: right;">(akta kontroli str.1-9)</p>

II. Cel i zakres kontroli

Cel kontroli	Celem kontroli było dokonanie oceny wykonania budżetu państwa na rok 2020, pod względem legalności, celowości, rzetelności i gospodarności działań podejmowanych przez dysponenta części budżetowej 85/08 - <i>województwo lubuskie</i> .
Zakres kontroli	Ocenie podlegały w szczególności: <ul style="list-style-type: none"> - realizacja wydatków budżetu państwa i budżetu środków europejskich, w tym rzeczowe efekty uzyskane w wyniku realizacji zadań finansowanych ze środków publicznych, - sporządzenie rocznych sprawozdań budżetowych oraz sprawozdań za IV kwartał 2020 r. w zakresie operacji finansowych, - system kontroli zarządczej w zakresie prawidłowości sporządzania sprawozdań, - nadzór i kontrola sprawowane przez dysponenta części budżetu państwa w trybie art. 175 ust.1 i 2 ustawy o <i>finansach publicznych</i>² (dalej: <i>ufp</i>), w tym:<ol style="list-style-type: none"> a) nadzór nad wykonaniem planów finansowych podległych jednostek, b) nadzór nad wykorzystaniem i rozliczeniem dotacji wypłaconych z budżetu państwa w części 85/08 - <i>województwo lubuskie</i>. Celem kontroli było dokonanie oceny wykonania planu finansowego na 2020 r. Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego (dysponent III stopnia), pod względem legalności, celowości, rzetelności i gospodarności. Ocenie podlegały w szczególności: <ul style="list-style-type: none"> - realizacja wydatków budżetu państwa, - sporządzenie rocznych sprawozdań budżetowych oraz sprawozdań za IV kwartał 2020 r. w zakresie operacji finansowych, - system kontroli zarządczej w zakresie prawidłowości sporządzania sprawozdań. Ponadto przeprowadzono analizę porównawczą danych ujętych w rocznym sprawozdaniu Rb-27 z wykonania planu dochodów budżetowych z wynikami roku ubiegłego oraz badanie skuteczności podejmowanych działań windykacyjnych.

¹ Dz. U. z 2020 r. poz. 1200, dalej: *ustawa o NIK*.

² Dz. U. z 2021 r. poz. 305.

Podstawą sformułowania oceny wymienionych wyżej obszarów były w szczególności następujące działania kontrolne:

- analiza wykonania planu dochodów,
- analiza realizacji wydatków budżetu państwa i budżetu środków europejskich, w tym efektów uzyskanych w wyniku wydatkowania środków,
- kontrola prawidłowości zmian budżetu dokonywanych w części 85/08 - *województwo lubuskie* w trakcie roku budżetowego,
- kontrola prawidłowości zmian wynikających z podziału rezerw,
- kontrola prawidłowości dokonanych blokad,
- kontrola przestrzegania ustalonych dla części 85/08 - *województwo lubuskie* limitów wydatków, w tym – limitów środków na wynagrodzenia,
- kontrola wykorzystania środków otrzymanych z rezerw budżetowych,
- szczegółowa analiza wybranej próby wydatków dysponenta III stopnia,
- kontrola prawidłowości udzielania i realizacji wybranych zamówień publicznych,
- analiza przyznania, wykorzystania i rozliczenia wybranych dotacji,
- dokonanie analizy stanu zobowiązań,
- analiza prawidłowości sporządzenia wybranych sprawozdań,
- analiza stosowanych przez dysponenta procedur kontroli zarządczej dotyczących sporządzania sprawozdań,
- analiza stosowanych przez dysponenta instrumentów nadzoru nad wykonaniem budżetu państwa i budżetu środków europejskich przez podległe jednostki finansowane w ramach części 85/08 - *województwo lubuskie*.

Opis ustaleń kontrolnych przedstawiono w części IV. *Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny częściowej kontrolowanej działalności.*

Do oceny wykonania budżetu państwa w części 85/08 - *województwo lubuskie* wykorzystano również wyniki kontroli wykonania planu finansowego na 2020 r. Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego.

III. Ocena ogólna³ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie wykonanie budżetu państwa w 2020 r. w części 85/08 - *województwo lubuskie*.

Uzasadnienie oceny ogólnej

Zrealizowane w 2020 r., w części 85/08 - *województwo lubuskie*, dochody budżetowe w wysokości 49 989,5 tys. zł były wyższe od planowanych o 2,8%.

Kontrola 38,1% zaległości netto dysponenta trzeciego stopnia w Urzędzie wykazała, że prowadził on systematyczną kontrolę terminowości zapłaty należności i podejmował przewidziane prawem czynności, zmierzające do ich wyegzekwowania. Wojewoda Lubuski udzielał ulg w spłacie należności z zachowaniem zasad określonych w *ufp*, po rzetelnym ustaleniu stanu faktycznego i wyjaśnieniu wszystkich okoliczności.

Wykonane w 2020 r., w części 85/08 - *województwo lubuskie*, wydatki budżetowe⁴, w wysokości 2 273 395,2 tys. zł były niższe od planowanych o 0,8%. Kontrola 49,2% wydatków budżetu państwa w części 85/08 - *województwo lubuskie*, 8,2% wydatków LUW, a także wykorzystania środków przeniesionych z dobranych celowo rezerw wykazała, że objęte badaniem wydatki zrealizowano w sposób celowy, gospodarny i w granicach kwot planowanych, dotacji na realizację zadań udzielono zgodnie z przepisami, a środki z rezerw wykorzystano zgodnie z przeznaczeniem.

³ W kontroli wykonania budżetu państwa w 2020 r. Najwyższa Izba Kontroli stosuje następujące oceny: pozytywna i negatywna. W przypadku gdy nie zostały spełnione kryteria ani dla oceny pozytywnej ani dla negatywnej stosuje się ocenę w formie opisowej.

⁴ W tym wydatki niewygasające 11 903,8 tys. zł.

Wojewoda Lubuski rzetelnie i zgodnie z obowiązującymi regulacjami prawnymi sprawował nadzór i kontrolę nad wykonywaniem budżetu w części 85/08 – województwo lubuskie.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie opiniuje roczne sprawozdania budżetowe za 2020 rok, sporządzone dla dysponenta części, jak i dysponenta III stopnia. Sprawozdania łączne dysponenta części 85/08 - województwo lubuskie sporządzono prawidłowo, na podstawie danych wynikających ze sprawozdań jednostkowych podległych dysponentów, a sprawozdania jednostkowe LUW (dysponent III stopnia) na podstawie danych wynikających z ewidencji księgowej. Sprawowana kontrola zarządcza ograniczała ryzyko wystąpienia nieprawidłowości w zakresie sporządzanych sprawozdań budżetowych, w tym z budżetu środków europejskich oraz sprawozdań w zakresie operacji finansowych.

IV. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowe⁵ kontrolowanej działalności

OBSZAR 1. Dochody budżetowe

Opis stanu
faktycznego

1.1. Zagadnienia ogólne

Decyzją⁶ Wojewody Lubuskiego w sprawie szczegółowego podziału dochodów i wydatków budżetu Wojewody na 2020 r., wydaną m.in. w związku z ustawą budżetową na rok 2020 z dnia 14 lutego 2020 r., określono planowane dochody w kwocie łącznej 51 567,0 tys. zł. Na podstawie ustawy z dnia 28 października 2020 r. o zmianie ustawy budżetowej na rok 2020, Minister Finansów decyzją⁷ z dnia 3 listopada 2020 r. wprowadził zmiany w budżecie państwa na rok 2020 w części 85/08. W efekcie zmian, planowane dochody określono w kwocie 48 613,0 tys. zł.

(akta kontroli str. 821, 849-853)

Zrealizowane w 2020 r., w części 85/08 - województwo lubuskie, dochody budżetowe w wysokości 49 989,5 tys. zł były niższe od dochodów zrealizowanych w 2019 r. o 21,5% (63 648,0 tys. zł) i wyższe od planowanych (po zmianach) o 2,8% (48 613,0 tys. zł). Głównym źródłem dochodów były wpływy w dziale 700 - Gospodarka mieszkaniowa, rozdział 70005 - Gospodarka gruntami i nieruchomościami - 19 856,8 tys. zł (39,7% ogółu dochodów) oraz w dziale 855 - Rodzina, rozdział 85502 - Świadczenia rodzinne, świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego - 14 443,7 tys. zł (28,9% ogółu dochodów).

(akta kontroli str. 821, 830-848)

Najwyższe procentowe różnice w wykonaniu dochodów, w stosunku do zaplanowanych kwot, wystąpiły w:

- dziale 801 - oświata i wychowanie (plan 19,0 tys. zł, wykonanie 109,0 tys. zł - 573,7%). Na wykonanie miały wpływ środki przekazane przez jednostki samorządu terytorialnego, dokonujące zwrotów dotacji niewykorzystanych lub wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem, pobranych nienależnie lub w nadmiernej wysokości,
- dziale 852 - pomoc społeczna (plan 190,0 tys. zł, wykonanie 515,2 tys. zł - 271,2%), co wynikało ze zwiększenia wykonania w:
  - + rozdziale 85203 - ośrodki wsparcia, § 2350 - dochody budżetu państwa związane z realizacją zadań zleczanych jednostkom samorządu terytorialnego (plan 146,0 tys. zł, wykonanie 202,6 tys. zł),

⁵ Oceny cząstkowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena cząstkowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

⁶ Nr BF-I.3111.51.2020 z dnia 28 kwietnia 2020 r.

⁷ Nr MF/BP6.4143.18.22.2020.ZUB.

+ rozdziale 85228 - *usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze*, § 0920 - 2350 - dochody budżetu państwa związane z realizacją zadań zleczanych jednostkom samorządu terytorialnego (plan 44,0 tys. zł, wykonanie 53,1 tys. zł).

Na wykonanie dochodów w tym dziale miały wpływ m.in. podwyższenie kwoty minimalnej emerytury do 1 200,00 zł i najniższej renty do 900,00 zł oraz wzrost liczby osób korzystających z usług ośrodków wsparcia.

Najniższe procentowe różnice w wykonaniu dochodów, w stosunku do zaplanowanych kwot, wystąpiło w:

- dziale 710 - *działalność usługowa* (plan 368,0 tys. zł, wykonanie 229,6 tys. zł - 62,4%), co wynikało ze zmniejszenia wykonania w:

+ rozdziale 71015 - *nadzór budowlany § 0570 - wpływy z tytułu grzywien, mandatów i innych kar pieniężnych od osób fizycznych* (plan 202,0 tys. zł, wykonanie 6,7 tys. zł),

+ rozdziale 71015 - *nadzór budowlany § 0970 - wpływy z różnych dochodów* (plan 15,0 tys. zł, wykonanie 0,3 tys. zł).

Na wykonanie dochodów w tym dziale miało wpływ zmniejszenie kwoty nałożonych kar, m.in. przez powiatowych inspektorów nadzoru budowlanego,

- dziale 851 - *ochrona zdrowia* (plan 2 419,0 tys. zł, wykonanie 2 038,0 tys. zł - 84,2%). Na wykonanie dochodów w tym dziale wpłynęło zmniejszenie badań laboratoryjnych, a nawet czasowe ich zaprzestanie. Laboratorium Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Gorzowie Wielkopolskim skupiło się w tym czasie na wdrożeniu oraz przeprowadzeniu badań na koronawirusa,

- dziale 700 - *gospodarka mieszkaniowa* (plan 22 254,0 tys. zł, wykonanie 19 856,8 tys. zł - 89,2%), co wynikało ze zmniejszenia wykonania w rozdziale 70005 - *gospodarka gruntami i nieruchomościami*, § 2350 - *dochody budżetu państwa związane z realizacją zadań zleczanych jednostkom samorządu terytorialnego* (plan 22 254,0 tys. zł, wykonanie 19 849,0 tys. zł - 89,2%). Na wykonanie dochodów w tym dziale miały wpływ, m.in. zmiany w prawie, tj. w ustawie z 31 marca 2020 r. o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych⁸, ustawie z 19 czerwca 2020 r. o dopłatach do oprocentowania kredytów bankowych udzielanych przedsiębiorcom dotkniętym skutkami COVID-19 oraz uproszczonym postępowaniu o zatwierdzeniu układu w związku z wystąpieniem COVID-19⁹. Na mocy wprowadzonych przepisów wydłużono termin uiszczenia opłaty za użytkowanie wieczyste gruntów Skarbu Państwa do 31 stycznia 2021 r. Zmniejszono również poziom przekazywanych dochodów do budżetu przez powiaty z 75% do 50%.

(akta kontroli str. 821-822, 830-848, 854-864)

Największy spadek wartościowy wykonania dochodów wystąpił w następujących działach:

- dział 010 - *rolnictwo i łowiectwo*, rozdz. 01032 - *Państwowa Inspekcja Ochrony Roślin i Nasiennictwa*, § 0830 - *wpływy z usług* (69,8 %) z powodu zmiany przepisów fitosanitarnych z zakresu zdrowia roślin,

- dział 700 - *gospodarka mieszkaniowa*, rozdz. 70005 - *gospodarka gruntami i nieruchomościami*, § 2350 - *dochody budżetu państwa związane z realizacją zadań zleczanych jednostkom samorządu terytorialnego* (73,2%).

(akta kontroli str. 822, 830-848, 854-864)

Lubuski Urząd Wojewódzki, jako dysponent III stopnia, w 2020 r. zrealizował dochody w kwocie 3 816,2 tys. zł, co stanowiło 93,0% kwoty zaplanowanej (4 103,0 tys. zł) i 55,9% kwoty wykonania z 2019 r. (6 825,9 tys. zł). Głównym źródłem dochodów były

⁸ Dz. U. poz. 374.

⁹ Dz. U. poz. 1086, ze zm.

wpływy z opłat paszportowych oraz pozostałych opłat konsularnych - 1 513,5 tys. zł (39,7%) - (dział 750 - *administracja publiczna*, rozdział 75011 - *urzędy wojewódzkie*, § 0930 - *wpływy z opłat paszportowych oraz pozostałych opłat konsularnych*) oraz wpływy z opłat za zezwolenia, akredytacje oraz opłaty ewidencyjne - 1 453,2 tys. zł (38,1%) - (dział 750 - *administracja publiczna*, rozdział 75011 - *urzędy wojewódzkie*, § 0620 - *wpływy z opłat za zezwolenia, akredytacje oraz opłaty ewidencyjne w tym opłaty za częstotliwości*).

(akta kontroli str. 822-823, 830-848, 854-864)

Najwyższe procentowe wykonanie dochodów (LUW), w stosunku do zaplanowanych kwot, wystąpiło w:

- rozdziale 71015 § 0690 - *wpływy z różnych opłat* (plan 91,0 tys. zł, wykonanie 131,7 tys. zł), co wynikało ze zwiększonej kwoty wpłat opłat legalizacyjnych nałożonych przez Powiatowego Inspektora Nadzoru Budowlanego (wzrost o 144,73%),
- rozdziale 75011 § 0690 - *wpływy z różnych opłat* (plan 300,0 tys. zł, wykonanie 405,4 tys. zł), co wynikało ze wzmożenia zainteresowania stałym pobytem cudzoziemców w kraju (wzrost o 135,13%),
- rozdziale 75011 § 0620 - *wpływy z opłat za zezwolenia, akredytacje oraz opłaty ewidencyjne w tym opłaty za częstotliwości* (plan 1 100,0 tys. zł, wykonanie 1 453,2 tys. zł), co wynikało ze wzmożonego zainteresowania migracyjno-zarobkowego obcokrajowców (wzrost o 132,11%),
- rozdziale 85195 § 0690 - *wpływy z różnych opłat* (plan 53,0 tys. zł, wykonanie 64,9 tys. zł), co wynikało z zwiększonych wpływów z opłat za zmianę wpisu do rejestru podmiotów leczniczych (wzrost o 122,45%).

Najniższe procentowe wykonanie dochodów, w stosunku do zaplanowanych kwot, wystąpiło w:

- rozdziale 71015 § 0570 - *grzywny, mandaty i inne kary pieniężne od osób fizycznych* (plan 202,0 tys. zł, wykonanie 6,8 tys. zł), co wynikało ze zmniejszonej liczby kar nakładanych przez organy nadzoru budowlanego (spadek do 3,37%),
- rozdziale 75046 § 0690 - *wpływy z różnych opłat* (plan 20,0 tys. zł, wykonanie 0,4 tys. zł), co wynikało z ograniczonej możliwości prowadzenia kursów na instruktorów techniki jazdy ze względu na COVID (spadek do 2,00%).

(akta kontroli str. 830-848, 854-864)

1.2. Należności

1.2.1. Zgodnie ze sprawozdaniem Rb-27 z wykonania planu dochodów budżetowych w części 85/08, na koniec 2020 r. należności pozostałe do zapłaty wynosiły 491 008,2 tys. zł, w tym zaległości netto¹⁰ 460 689,8 tys. zł.

W porównaniu do 2019 r. należności ogółem były wyższe o 6,2% (462 416,5 tys. zł), a zaległości netto wyższe o 5,2% (437 849,8 tys. zł).

Najwyższe kwoty zaległości netto w 2020 r. wystąpiły w następujących działach:

- 855 - *Rodzina* - w wysokości 434 560,9 tys. zł (94,3% ogółu zaległości netto), na którą składały się głównie świadczenia rodzinne, świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego (rozdział: 85502) w wysokości 434 459,0 tys. zł, które w porównaniu do poprzedniego roku wzrosły o 6,1% (409 609,1 tys. zł). Przyczyną zwiększenia stanu należności była nieskuteczność egzekucji należności z tytułu wypłacanych świadczeń alimentacyjnych oraz wzrost wysokości wypłacanego przeciętnego świadczenia alimentacyjnego¹¹,
- 700 - *Gospodarka mieszkaniowa* - w wysokości 19 627,4 tys. zł (4,3% ogółu zaległości netto), na którą składały się dochody budżetu państwa związane z realizacją zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego (rozdział: 70005

¹⁰ To należność pozostała do zapłaty, dla której termin zapłaty minął oraz która jednocześnie może być egzekwowana.

¹¹ Było to spowodowane podwyższaniem przez sądy kwot świadczenia alimentacyjnego.

- § 2350) w wysokości 19 627,4 tys. zł, w porównaniu do poprzedniego roku zmalały o 9,8% (21 757,5 tys. zł). przyczyną zmniejszenia była zmiana przepisów oraz sytuacja społeczno-gospodarcza związana z pandemią,
- 750 - *Administracja publiczna* - w wysokości 3 472,1 tys. zł (0,8% ogółu zaległości netto), na którą składały się głównie wpływy z tytułu grzywien, mandatów i innych kar pieniężnych od osób fizycznych (rozdział: 75011 § 0570) w wysokości 1 357,2 tys. zł, które w porównaniu do poprzedniego roku zmalały o 1,6% (1 379,5 tys. zł). przyczyną zmniejszenia była mniejsza ilość nakładanych kar i grzywien z uwagi na pandemię,
  - 851 - *Ochrona zdrowia* - w wysokości 1 902,4 tys. zł (0,4% ogółu zaległości netto), na którą składały się głównie wpływy od Inspekcji Sanitarnej (rozdział: 85132) w wysokości 1 901,4 tys. zł, które w porównaniu do poprzedniego roku wzrosły o 47,5% (1 289,3 tys. zł). Przyczyną wzrostu należności było nałożenie kar w związku z nieprzestrzeganiem reżimu sanitarnego w związku z pandemią wywołaną wirusem SARS-CoV-2,
  - 754 - *Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa* - w wysokości 413,5 tys. zł (0,09% ogółu należności netto), na którą składały się głównie wpływy z tytułu kar i odszkodowań wynikających z umów z Komendą Wojewódzką PSP (rozdział: 75410 § 0950) w wysokości 318,8 tys. zł. W porównaniu do poprzedniego roku wzrosły o 2 510,2% (12,7 tys. zł). Przyczyną wzrostu należności było obciążenie firmy notą księgową w związku z odstąpieniem od umowy w części dotyczącej zakupu dwóch transporterów - amfibijnych pojazdów gaśnicowych z przyczepą.

(akta kontroli str. 823-824, 865-872)

W celu zwiększenia skuteczności egzekucji należności dochodzonych przez jednostki podległe lub samorządy, a wykazane jako należności w sprawozdaniu Rb-27 dysponenta części, Wojewoda w ramach swoich uprawnień realizował zadania kontrolne dotyczące prawidłowości naliczania i odprowadzania dochodów do budżetu państwa przez jednostki podległe oraz jednostki samorządu terytorialnego. W szczegółowym zakresie kontroli znajdowało się m.in. prowadzenie działań windykacyjnych dla zaległych należności budżetu państwa w rozdziale 85502 (*Świadczenia rodzinne, świadczenie z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego*). Kontrolowane były działania windykacyjne względem dłużników alimentacyjnych. Efektem takich kontroli były wydane w wystąpieniu pokontrolnym zalecenia dotyczące usprawnienia w podejmowaniu działań wobec dłużników.

(akta kontroli str. 824, 878-886)

W Urzędzie, jako dysponencie III stopnia, należności pozostałe do zapłaty na koniec 2020 r. wyniosły 4 038,2 tys. zł, w tym zaległości netto 3 615,8 tys. zł.

Największe wartościowo zaległości netto wynikały z niezapłaconych grzywien, mandatów i innych kar pieniężnych od osób fizycznych (rozdział 75011 - *urzędy wojewódzkie § 0570*) - 1 357,2 tys. zł (37,5%) oraz wpływów z pozostałych odsetek - kwot zobowiązań wobec Skarbu Państwa (rozdział 75095 - *pozostała działalność § 0920*) - 1 187,2 tys. zł (32,8%).

W porównaniu do 2019 r. zaległości netto były niższe o 17,5% od zaległości netto na koniec 2019 r. (4 384,0 tys. zł).

Największy wzrost zaległości netto odnotowano w rozdziale 85295 § 0570 - *Pomoc społeczna - pozostała działalność*: zaległości na koniec 2020 r. wyniosły 40,0 tys. zł, podczas gdy w 2019 r. zaległości takie nie wystąpiły. Zaległości powstałe na koniec 2020 r. wynikały z faktu nakładania kar za prowadzenie działalności całodobowej opieki bez odpowiedniego zezwolenia.

(akta kontroli str. 824-825, 865-872)

W Lubuskim Urzędzie Wojewódzkim w Gorzowie Wielkopolskim (dysponent części)

przyjęto zasadę ujmowania należności w księgach w momencie powstania¹² (art. 6 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości¹³) Przypisu należności dokonywano na podstawie dokumentów źródłowych. Powyższa zasada memoriału została uregulowana w zarządzeniu Wojewody Lubuskiego:

- z dnia 30 listopada 2018 r. w sprawie wprowadzenia zasad rachunkowości planu kont Wojewody Lubuskiego - dysponenta cz. 85/08 - województwo lubuskie,
- z dnia 29 grudnia 2017 r. w sprawie ustalenia zasad ewidencji i windykacji należności z tytułu dochodów budżetowych,
- z dnia 27 listopada 2018 r. w sprawie ustalenia planu kont i zasad rachunkowości w Lubuskim urzędzie Wojewódzkim w Gorzowie Wielkopolskim.

(akta kontroli str. 824-825, 873-877)

W 2020 r. w LUW nie dokonywano odraczania terminów zapłaty. W toku kontroli NIK, nie stwierdzono wystąpienia przypadków przedawnienia należności.

(akta kontroli str. 825, 887)

1.2.2. W kontrolowanej jednostce, obieg dokumentów i informacji, w tym dotyczących należności został uregulowany w zarządzeniu nr 40 Dyrektora Generalnego LUW z dnia 14 listopada 2019 r. w sprawie wprowadzenia Instrukcji sporządzania, obiegu i kontroli dokumentów finansowo-księgowych w Lubuskim Urzędzie Wojewódzkim w Gorzowie Wlkp.

Zgodnie z treścią tego zarządzenia, wpływające dokumenty po zaopatrzeniu w pieczętkę z datą wpływu przekazywane były do sekretariatów wydziałów/biur merytorycznych. Z opisu zamieszczonego na dokumencie wynikało czego dana operacja dotyczyła oraz wskazywano podstawę do wystawienia dokumentu. Kontroli merytorycznej dokumentów związanych z prawidłowym funkcjonowaniem Urzędu dokonywali upoważnieni na piśmie pracownicy Biura Obsługi Urzędu i Rozwoju Systemów Informatycznych i Biura Organizacji i Kadr. Sprawdzone pod względem merytorycznym dokumenty finansowo - księgowe przekazywane były na stanowisko do spraw planowania wydatków, gdzie podlegały zaewidencjonowaniu. Kontroli merytorycznej dokumentów dotyczących pozostałych zadań merytorycznych dokonywali dyrektorzy wydziałów i ich zastępcy lub osoby przez nich upoważnione na piśmie. Kontrola merytoryczna była dokonana na bieżąco. Następnie dokumenty przekazywane były na odpowiednie stanowiska Oddziału Księgowości, gdzie miała miejsce kontrola formalno-rachunkowa. Sprawdzone dokumenty przekazywane były do zatwierdzenia Głównemu Księgowemu Urzędu i Dyrektorowi wydziału merytorycznego.

(akta kontroli str. 825-826, 974-985)

W zakresie spraw dotyczących należności z tytułu kosztów postępowania orzeczonych przez Wojewódzką Komisję do spraw Orzekania o Zdarzeniach Medycznych (zwana dalej: *Komisją*), miały zastosowanie zapisy cyt. zarządzenia nr 40 Dyrektora Generalnego LUW. Po uprawomocnieniu się orzeczeń Komisji, w systemie *Elektronicznego Zarządzania Dokumentacją* umieszczone zostaje pismo Przewodniczącego Komisji do Dyrektora Biura Obsługi Urzędu i Rozwoju Systemów Informatycznych LUW¹⁴ z informacją kogo orzeczenie dotyczyło, jaka była wartość zasądzonej kwoty oraz kto został obciążony kosztami. Wpływy z tych kosztów stanowiły dochód budżetu państwa (dział 851 - *ochrona zdrowia*, rozdział - 85195 -

¹² W LUW ewidencjonuje również zrealizowane dochody bez przypisu należności. Zalicza się do nich te dochody, które nie wymagają ani wcześniejszego ustalenia (przypisu), ani indywidualnej kontroli ich spłaty. Ewidencjonuje się je dopiero w chwili zapłaty, czyli wpływu na rachunek bankowy np. zwroty dotacji w części niewykorzystanej do końca roku budżetowego, zwroty dotacji udzielonych z budżetu państwa wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem, pobranych nienależnie lub w nadmiernej wysokości zwracane dobrowolnie, odsetki zapłacone od nieprawidłowo wykorzystanych i nieterminowo zwróconych dotacji przez beneficjentów, opłaty za wydanie zezwolenia na pracę cudzoziemcom. Wpłata jest równocześnie zarachowaniem dochodu.

¹³ Dz. U. z 2019 r. poz. 351, ze zm.

¹⁴ Pismo to Dyrektor Wydziału Zdrowia otrzymuje do wiadomości, a ponadto Dyrektor Biura co miesiąc przesyła do Wydziału Zdrowia ewidencję wpływów w celu weryfikacji.

pozostała działalność, § 0690 - wpływy z różnych opłat) i w 2020 r. zostały one zrealizowane w kwocie 5,4 tys. zł.

Według stanu na 31.12.2020 r. nie zostały uregulowane dwie należności na łączną kwotę 560,00 zł: (200,00 zł która została uiszczona w dniu 26 stycznia 2021 r. oraz 360,00 zł według stanu na dzień 10 marca 2021 r. należność jest w trakcie egzekwowania).

(akta kontroli str. 826, 888-908, 1001-1016)

Wniosek pokontrolny¹⁵, sformułowany w związku z kontrolą NIK dotyczącą wykonania budżetu państwa w 2019 r.¹⁶, został zrealizowany.

(akta kontroli str.11-44, 78-79, 88-89)

Lubuski Urząd Wojewódzki jako wierzyciel prowadził systematyczną kontrolę terminowości zapłaty należności Skarbu Państwa, co miesiąc na podstawie dokumentów przekazanych przez Oddział Księgowości (Biuro Obsługi Urzędu i Rozwoju Systemów Informatycznych), oraz prowadzoną ewidencję pomocniczą. Kontrolę terminowości zapłaty należności Skarbu Państwa wykonywał Oddział Kontroli i Rozliczeń Finansowych w Wydziale Budżetu i Finansów. Podstawowym dokumentem kontroli była ewidencja księgowa prowadzona przez Oddział Księgowości (Biuro Obsługi Urzędu i Rozwoju Systemów Informatycznych) oraz pomocniczo ewidencja prowadzona przez Oddział Kontroli i Rozliczeń Finansowych w Wydziale Budżetu i Finansów. Ewidencja pomocnicza należności uzgadniana była z ewidencją księgową. Proces kontroli terminowości zapłaty dokumentowano co miesiąc oraz raz na kwartał poprzez aktualizowanie sald należności, w oparciu o dokumenty księgowe otrzymywane z Oddziału Księgowości oraz prowadzoną ewidencję pomocniczą. W zakresie kontroli terminowości zapłaty należności komórki księgowości współdziałały z komórkami windykacyjnymi w zakresie weryfikacji wpływających wpłat i uzgadniania sald należności. W procedurze kontroli terminowości zapłaty nie nastąpiły w roku 2020 znaczące zmiany, w tym zmiany osobowe na kluczowych dla kontroli stanowiskach. W odniesieniu do należności cywilnoprawnych w LUW Zarządzeniem Wojewody Lubuskiego z dnia 29 grudnia 2017 r. w sprawie ustalenia zasad ewidencji i windykacji należności z tytułu dochodów budżetowych zostały opracowane procedury postępowania, określające rolę poszczególnych komórek organizacyjnych Urzędu w procesie dochodzenia zaległości i terminy przekazywania dokumentów i informacji między poszczególnymi komórkami oraz do sądów i komorników.

(akta kontroli str. 826, 909-910, 929-955)

1.3. Działania windykacyjne

1.3.1. W rozdziale 4 Zarządzenia Wojewody Lubuskiego z dnia 29 grudnia 2017 r. w sprawie ustalenia zasad ewidencji i windykacji należności z tytułu dochodów budżetowych zostały uregulowane zasady dotyczące windykacji należności cywilnoprawnych. Zgodnie z tymi uregulowaniami, w przypadku konieczności podjęcia czynności zmierzających do windykacji należności cywilnoprawnych wydział merytoryczny niezwłocznie kierował do zobowiązanego pisemne wezwanie, w którym wyznaczał dłużnikowi termin do zapłaty. W przypadku braku zapłaty w wyznaczonym terminie, niezwłocznie kierowany był pisemny wniosek do Wydziału Nadzoru i Kontroli, celem podjęcia dalszych czynności windykacyjnych. W oparciu o przedłożone materiały Wydział ten podejmował niezbędne czynności windykacyjne, w szczególności kierował do komornika wniosek o wszczęcie egzekucji. W przypadku, gdy egzekucja okazała się bezskuteczna, informował o tym fakcie wydział

¹⁵ NIK wniosowała o ujmowanie w księgach rachunkowych Urzędu należności z tytułu kosztów postępowania w sprawach o zdarzenia medyczne, po uprzednim pozyskaniu od Wojewódzkiej Komisji ds. Orzekania o Zdarzeniach Medycznych w Gorzowie Wlkp. stosownej dokumentacji.

¹⁶ Kontrola P/20/001 Wykonanie budżetu państwa w 2019 r. (wystąpienie pokontrolne nr LZG.410.001.03.2020 – tekst ujednolicony zgodnie z treścią Uchwały Zespołu Orzekającego Komisji Rozstrzygającej w NIK nr KPK-KPO.443.059.2020 z 01.06.2020 r.).

merytoryczny, zwracając materiały sprawy. Zasady te nie dotyczyły spraw z zakresu windykacji należności Skarbu Państwa przejętych po zlikwidowanych delegaturach terenowych ministra właściwego do spraw Skarbu Państwa.

(akta kontroli str. 827, 929-955)

Rzetelność i adekwatność podejmowanych przez Lubuski Urząd Wojewódzki czynności w celu odzyskania należności zbadano na próbie pięciu zaległości o łącznej kwocie 1 377,7 tys. zł (kwota wszystkich zaległości na dzień 31 grudnia 2020 r. wynosiła 3 615,8 tys. zł). Badanie wykazało m.in., że LUW podejmował działania windykacyjne, nie dopuszczając do upływu terminu przedawnienia. Przy windykacji przestrzegano wewnętrznych procedur, w tym terminów przekazywania informacji i dokumentów. W sytuacji opóźnień dłużnika w realizacji zasądzonej należności na rzecz Skarbu Państwa, wierzyciel niezwłocznie występował do komornika z wnioskiem o wszczęcie egzekucji oraz monitorował działania komornika i ich skuteczność. Kolejne czynności windykacyjne dokonywane były niezwłocznie, a przerwy między tymi czynnościami były obiektywnie uzasadnione. Po otrzymaniu tytułu wykonawczego korzystano z możliwości zobowiązania dłużnika do wyjawienia jego majątku, a poszczególne czynności windykacyjne były należycie dokumentowane.

(akta kontroli str. 827, 911-914, 986-1000)

1.3.2. W 2020 r. Wojewoda jako dysponent III stopnia zawarł dwie ugody w sprawie spornych należności cywilnoprawnych, których łączna kwota na dzień ugody wynosiła 36 899,86 zł. Badaniem objęto obie ugody:

- pierwsza ugoda¹⁷ została zawarta na wniosek dłużniczki, która wystąpiła do Wojewody z wnioskiem o rozłożenie należności na raty z uwagi na trudną sytuację materialną. W toku postępowania zbadano jej sytuację materialną i ustalono, że nie pozwala ona na jednorazowe uregulowanie należności. Uzasadnieniem zawarcia ugody był fakt, że rozłożenie należności na raty było konieczne z uwagi na możliwości płatnicze dłużniczki i zapobiegało ponoszeniu dodatkowych kosztów postępowania egzekucyjnego,
- w przypadku drugiej ugody¹⁸, dłużnicy solidarnie uznali roszczenie wierzyciela, jednak ze względu na ich ograniczone możliwości finansowe wystąpiła konieczność, m.in. rozłożenia części należności na raty.

(akta kontroli str. 827, 915-916)

W Lubuskim Urzędzie Wojewódzkim w 2020 r. rozłożono na raty należności pieniężne stanowiące należności z tytułu dochodów budżetowych, których łączna kwota na dzień podjęcia decyzji wynosiła 85 000 zł (trzy sprawy). Podejmując decyzje o rozłożeniu na raty tych należności rzetelnie ustalono stan faktyczny, wyjaśniano wszystkie okoliczności w prowadzonych sprawach oraz postępowano zgodnie z procedurami wewnętrznymi. We wszystkich tych sprawach zachodziły przesłanki uzasadniające umorzenie, o których mowa w art. 57 pkt 2 *ufp* oraz art. 67a § 1 pkt 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. - *Ordynacja podatkowa*¹⁹, jakimi były względy społeczne lub gospodarcze, w szczególności możliwości płatnicze dłużnika.

Rozłożenia na raty należności pieniężnych stanowiących należności z tytułu dochodów budżetowych zostały prawidłowo ujęte w księgach rachunkowych.

(akta kontroli str. 827-828, 917-920)

1.3.3 W Lubuskim Urzędzie Wojewódzkim w 2020 r. umorzono cztery należności pieniężne stanowiące należności z tytułu dochodów budżetowych. Ich łączna kwota na dzień podjęcia decyzji wynosiła 106 684,17 zł. W dwóch przypadkach umorzenie nastąpiło na wniosek dłużnika. Podstawą umorzenia dwóch innych należności był fakt

¹⁷ Kwota zaległości na dzień ugody wynosiła 12 546,40 zł.

¹⁸ Kwota zaległości na dzień ugody wynosiła 24 353,46 zł.

¹⁹ Dz. U. z 2019 r. poz. 900, ze zm.

wielokrotnego umarzania postępowania egzekucyjnego prowadzonego przez komornika sądowego z uwagi, m.in. na brak majątku zobowiązanego.

Podejmując decyzje o umorzeniu rzetelnie ustalono stan faktyczny oraz wyjaśniano wszystkie okoliczności w prowadzonych sprawach oraz postępowano zgodnie z procedurami wewnętrznymi. We wszystkich tych sprawach zachodziły przesłanki uzasadniające umorzenie, o których mowa w art. 56 ust. 1 pkt 3 i pkt 4 ufp, art. 57 pkt 2 ufp oraz art. 67a § 1 pkt 3 ustawy - *Ordynacja podatkowa*, tj. w dwóch przypadkach postępowanie egzekucyjne okazało się nieskuteczne, w jednym jednostka organizacyjna nieposiadająca osobowości prawnej uległa likwidacji, a w kolejnym przypadku, należność została umorzona w części z uwagi na możliwości płatnicze dłużnika.

Umorzenia należności pieniężnych stanowiących należności z tytułu dochodów budżetowych zostały prawidłowo ujęte w księgach rachunkowych.

(akta kontroli str. 828, 917-921)

1.4. Nadzór i kontrola

Wojewoda Lubuski jako dysponent części 85/08 sprawował nadzór i kontrolę nad wykonaniem budżetu części budżetowej w trybie art. 175 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. *o finansach publicznych*, w tym w zakresie prawidłowości i terminowości pobierania dochodów (art. 175 ust. 2 pkt 1 ufp).

Sprawowany nadzór prowadzony był m.in. w oparciu o uregulowania zawarte w:

- zarządzeniu Wojewody Lubuskiego z 15 lipca 2019 r. *w sprawie wprowadzenia procedury określającej sposób opracowywania materiałów do projektu ustawy budżetowej w układzie tradycyjnym i zadaniowym, dokonywania zmian w planie wydatków oraz monitoringu realizacji budżetu Wojewody Lubuskiego*, w którym określono terminy przeprowadzenia okresowych analiz z wykonania budżetu w zakresie dochodów,
- zarządzeniu Wojewody Lubuskiego z 29 grudnia 2017 r. *w sprawie ustalenia zasad ewidencji i windykacji należności z tytułu dochodów budżetowych*,
- Regulaminie Organizacyjnym LUW wprowadzonym zarządzeniem Wojewody Lubuskiego z 11 maja 2016 r.

(akta kontroli str. 828, 923-985)

Zgodnie z Regulaminem Organizacyjnym, Wydział Budżetu i Finansów w LUW realizował zadania związane z opracowaniem i nadzorowaniem realizacji budżetu, pełnieniem zadań dysponenta części budżetowej oraz prowadzeniem rachunkowości i sprawozdawczości budżetowej. W ich ramach, na podstawie zapisów ww. Zarządzenia z dnia 15 lipca 2019 r. wykonywał m.in. następujące czynności:

- analizował projekty dokumentów w sprawach dotyczących dochodów budżetowych przedstawianych do podpisu Wojewody przez dyrektorów wydziałów i kierowników jednostek administracji zespolonej,
- analizował i weryfikował sprawozdania budżetowe dysponentów niższego stopnia pod względem formalno-rachunkowym oraz zgodności z planem finansowym,
- sporządzał łączne sprawozdania z wykonania dochodów,
- opracowywał zbiorczą ocenę z wykonania budżetu Wojewody.

(akta kontroli str. 828)

Prawidłowość i terminowość pobierania i odprowadzania dochodów na zasadach i w terminach wynikających z obowiązujących przepisów była przedmiotem kontroli przeprowadzanych przez Oddział Kontroli i Rozliczeń Finansowych w jednostkach samorządu terytorialnego i dysponentów podległych. W 2020 r. skontrolowano²⁰

²⁰ W 2020 r. kontrolą objęto: Urząd Marszałkowski Województwa Lubuskiego, Komendę Wojewódzką PSP, Wojewódzką Stację Sanitarno-Epidemiologiczną, trzy urzędy gminy, trzy urzędy miasta i gminy, dwa starostwa powiatowe. Jedną z kontroli Pracownicy Oddziału Kontroli i Rozliczeń Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego na podstawie programu kontroli nr BF-VIII.431.11.2020.ABył z dnia 15 września 2020 r., trybie zwykłym przeprowadzili w Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Gorzowie Wielkopolskim. Przedmiotem kontroli była prawidłowość realizacji dochodów budżetu państwa oraz wydatkowanie środków publicznych na zadania objęte planem finansowym jednostki w 2019 r. oraz prawidłowość

12 jednostek, w części z nich stwierdzono nieprawidłowości polegające m.in. na przekazywaniu części należnych dochodów na rachunek budżetu państwa po terminach określonych przez ustawodawcę, błędy w sporządzanych sprawozdaniach, nieprawidłowości w prowadzonej ewidencji księgowej, co skutkowało sformułowaniem odpowiednich zaleceń pokontrolnych.

Ponadto, Wojewoda jako dysponent części przy sporządzaniu sprawozdań budżetowych przeprowadzał bieżącą analizę zawartych w sprawozdaniach Rb-27 i Rb-23 wielkości uzyskiwanych i odprowadzanych kwot dochodów przez dysponentów II (Wojewódzką Stację Sanitarno-Epidemiologiczną w Gorzowie Wielkopolskim, Wojewódzki Inspektorat Weterynarii w Zielonej Górze) i III stopnia (Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków w Zielonej Górze, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Gorzowie Wielkopolskim, Kuratorium Oświaty w Gorzowie Wielkopolskim). Przed zatwierdzeniem sprawozdań weryfikował i analizował kwoty należności i zaległości. Wszelkie wątpliwości dotyczące wykazywanych kwot wyjaśniane były na bieżąco z podległymi dysponentami II i III stopnia telefonicznie bądź mailowo.

(akta kontroli str. 828-829, 923-928)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie wykonanie budżetu państwa w 2020 r. przez kontrolowaną jednostkę w zakresie dochodów oraz egzekwowania należności.

Zrealizowane w 2020 r. w części 85/08 - *województwo lubuskie*, dochody budżetowe w wysokości 49 989,5 tys. zł były wyższe od planowanych o 2,8% (48 613,0 tys. zł).

Kontrola 38,1% zaległości netto dysponenta trzeciego stopnia w Urzędzie wykazała, że prowadził on systematyczną kontrolę terminowości zapłaty należności i podejmował przewidziane prawem czynności, zmierzające do ich wyegzekwowania.

Wojewoda Lubuski udzielał ulg w spłacie należności z zachowaniem zasad, po rzetelnym ustaleniu stanu faktycznego i wyjaśnieniu wszystkich okoliczności.

OBSZAR

2. Wydatki

Opis stanu
faktycznego

2.1. Wydatki budżetu państwa

W 2020 r. wykonanie wydatków²¹ w części 85/08 - *województwo lubuskie*, wynosiło 2 273 395,2 tys. zł²² (plan: 2 290 628,6 tys. zł). Wydatki²³ w 2020 r. były o 19,1% wyższe niż w 2019 r. (1 908 633,7 tys. zł).

Wydatki, które nie wygasły z upływem 2020 r. stanowiły kwotę 11 903,8 tys. zł²⁴.

(akta kontroli str. 622-631, 798-800, 1294)

---

wydatkowania i rozliczenia środków otrzymanych w 2020 r. z rezerwy celowej budżetu państwa na realizację zadań związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19. Działalność kontrolowanej jednostki w zakresie objętym kontrolą została oceniona pozytywnie z uchybieniami. W dniu 5 stycznia 2021 r. zostało sporządzone wystąpienie pokontrolne, natomiast pismem Nr OPA.1610.1.2020 z dnia 14 stycznia 2021 r. Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny, poinformował o wykonaniu zaleceń oraz przedstawił informację o podjętych działaniach.

²¹ W 2020 r. wydatki dokonywano w 22 działach klasyfikacji budżetowej. Niewykorzystane środki budżetowe na rachunku bankowym zostały przekazane na rachunek wydatków roku ubiegłego centralnego rachunku bieżącego budżetu państwa w terminach określonych w rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 15 stycznia 2014 r. w sprawie szczegółowego sposobu wykonywania budżetu państwa (Dz. U. z 2021 r., poz. 259).

²² W tym wydatki niewygasające 11 903,8 tys. zł. W 2020 r. wydatki wystąpiły w 22 działach klasyfikacji budżetowej. Niewykorzystane środki budżetowe na rachunku bankowym zostały przekazane na rachunek wydatków roku ubiegłego centralnego rachunku bieżącego budżetu państwa w terminach określonych w rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 15 stycznia 2014 r. w sprawie szczegółowego sposobu wykonywania budżetu państwa (Dz. U. z 2021 r., poz. 259).

²³ Wraz z niewygasającymi.

²⁴ W tym: 313,9 tys. zł w rozdziale 75011 *Urzędy wojewódzkie*, 150,8 tys. zł w rozdziale 75410 *Komendy wojewódzkie Państwowej Straży Pożarnej*, 9 273,0 tys. zł w rozdziale 75411 *Komendy powiatowe Państwowej Straży Pożarnej*, 964,3 tys. zł w rozdziale 85141 *Ratownictwo medyczne*, 454,8 tys. zł w dziale 852 *Pomoc społeczna*, w rozdziale 85295 *Pozostała działalność*, 747,0 tys. zł w rozdziale 85505 *Tworzenie i funkcjonowanie żłobków*.

Analizę wydatków²⁵ przeprowadzono w wybranych ośmiu działach klasyfikacji budżetowej²⁶. Spośród ww. ośmiu działów klasyfikacji budżetowej w siedmiu działach wydatki w części 85/08 w 2020 r. były wyższe niż w roku poprzednim, w tym największe procentowe różnice wystąpiły w czterech następujących działach²⁷:

- 010 *Rolnictwo i łowiectwo*. Wydatki w 2020 r. wynosiły 130 201,1 tys. zł, tj. 175,2% wydatków roku 2019 (74 295,0 tys. zł), w tym największe różnice w wydatkach wystąpiły w rozdziale 01022 *Zwalczanie chorób zakaźnych zwierząt oraz badania monitoringowe pozostałości chemicznych i biologicznych w tkankach zwierząt i produktach pochodzenia zwierzęcego*. W 2020 r. wydatki wynosiły 54 588,8 tys. zł, tj. 1.488,0% wykonania roku 2019 – 3 668,7 tys. zł;
- 754 *Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa*. Wydatki w 2020 r. wynosiły 124 152,1 tys. zł, tj. 126,0% wydatków roku 2019 (98 507,3 tys. zł), w tym największe różnice w wydatkach wystąpiły w rozdziale 75421 *Zarządzanie kryzysowe*. W 2020 r. wydatki wynosiły 4 482,1 tys. zł, tj. 322,5% wykonania roku poprzedniego - 1 389,6 tys. zł;
- 851 *Ochrona zdrowia*. Wydatki w 2020 r. wynosiły 161 036,2 tys. zł, tj. 125,1% wydatków roku 2019 (128 702,0 tys. zł), w tym największe różnice w wydatkach wystąpiły w rozdziale 85195 *Pozostała działalność*. W 2020 r. wydatki wynosiły 3 408,0 tys. zł, tj. 339,9% wykonania roku poprzedniego - 1 002,6 tys. zł;
- 855 *Rodzina*. Wydatki w 2020 r. wynosiły 1 490 565,6 tys. zł, tj. 122,7% wydatków roku 2019 (1 214 581,4 tys. zł), w tym największe różnice w wydatkach wystąpiły w rozdziale 85510 *Działalność placówek opiekuńczo wychowawczych*. W 2020 r. wydatki wynosiły 2 658,4 tys. zł, tj. 183,0% wykonania roku poprzedniego - 1 453,0 tys. zł.

W działach 754 oraz 851 wzrost wydatków w 2020 r. spowodowany był m.in. zwalczaniem pandemii Covid-19.

W jednym dziale klasyfikacji budżetowej wydatki w 2020 r. były niższe niż w roku poprzednim. I tak w dziale 600 *Transport i łączność* wydatki w 2020 r. wynosiły 32 622,7 tys. zł, tj. 49,0% wydatków roku 2019 (66 513,9 tys. zł). W 2020 r. w dwóch rozdziałach (60013 *Drogi publiczne wojewódzkie*, 60078 *Usuwanie skutków klęsk żywiołowych*) nie dokonywano wydatków, przy czym wydatki w 2019 r. w rozdziale 60013 wynosiły 33 466,3 tys. zł, natomiast w 2019 r. w rozdziale 60078 wynosiły 700,4 tys. zł. W 2020 r. nie dokonano wydatków w rozdziale 60013 ponieważ środki te były przeznaczone na dofinansowanie budowy, przebudowy, utrzymania, ochrony i zarządzania drogami wojewódzkimi, na które w 2019 r. była uruchomiona rezerwa celowa (poz. 54). Obecnie zadanie jest realizowane w ramach subwencji ogólnej przekazywanej do marszałka województwa. Natomiast w rozdziale 60078 w 2020 r. nie realizowano zadań w zakresie usuwania skutków klęsk żywiołowych w infrastrukturze komunalnej.

(akta kontroli str. 622-631, 643, 1050-1080, 1294-1295)

W 2020 r. wykonanie wydatków LUW, jako dysponenta III stopnia²⁸, wyniosło 63 602,9 tys. zł, tj. wydatki w 2020 r. były o 16,0% wyższe niż w 2019 r. (54 813,6 tys. zł). Wydatki, które nie wygasły z upływem 2020 r. stanowiły kwotę 1 278,2 tys. zł²⁹. W sześciu działach klasyfikacji budżetowej wydatki LUW w 2020 r. były wyższe niż w roku poprzednim, w tym największe procentowe różnice wystąpiły w działach:

²⁵ Wraz z wydatkami niewygasającymi.

²⁶ Działy: 855 *Rodzina*, 852 *Pomoc społeczna*, 851 *Ochrona zdrowia*, 010 *Rolnictwo i łowiectwo*, 754 *Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa*, 600 *Transport i łączność*, 801 *Oświata i wychowanie* oraz 750 *Administracja publiczna*.

²⁷ W pozostałych trzech działach klasyfikacji budżetowej (750, 801 oraz 852) wydatki w 2020 r. nie były wyższe niż 6% w stosunku do roku 2019.

²⁸ Wydatki wystąpiły w 11 działach: 010, 600, 700, 710, 750, 752, 754, 851, 852, 853, 855.

²⁹ W tym: - 313,9 tys. zł w rozdziale 75011 *Urzędy wojewódzkie*, - 964,3 tys. zł w rozdziale 85141 *Ratownictwo medyczne*.

- 851 *Ochrona zdrowia*. Wydatki w 2020 r. wynosiły 7 959,8 tys. zł, tj. 479,1% wydatków roku 2019 (1 661,5 tys. zł), w tym największe różnice w wydatkach wystąpiły w rozdziale 85141 *Ratownictwo medyczne*. W 2020 r. wydatki wynosiły 4 345,0 tys. zł (w 2019 r. brak było wydatków w tym rozdziale), oraz w rozdziale 85195 *Pozostała działalność* - wydatki wyniosły 3 374,1 tys. zł, tj. 342,3% wykonania roku 2019 - 985,8 tys. zł;
- 754 *Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa*. Wydatki w 2020 r. wynosiły 3 892,9 tys. zł, tj. 251,4% wydatków roku 2019 (1 548,5 tys. zł), w tym największe różnice w wydatkach wystąpiły w rozdziale 75421 *Zarządzanie kryzysowe* - wydatki wynosiły 3 709,0 tys. zł, tj. 266,9% wykonania roku poprzedniego - 1 389,6 tys. zł.

(akta kontroli str. 174-176, 1295)

W czterech działach klasyfikacji budżetowej wydatki w 2020 r. były niższe niż w roku poprzednim, w tym największe różnice wystąpiły w działach:

- 700 *Gospodarka mieszkaniowa*³⁰. Wydatki w 2020 r. wynosiły 452,1 tys. zł, tj. 22,1% wydatków roku 2019 (2 042,9 tys. zł);
- 600 *Transport i łączność*³¹. Wydatki w 2020 r. wynosiły 77,3 tys. zł, tj. 51,0% wydatków roku 2019 (151,7 tys. zł).

Różnica w wykonaniu wydatków w 2020 r. względem roku 2019, w dziale 700 wynikała między innymi z tego, że Sąd Apelacyjny w Szczecinie wyrokiem z dnia 12.09.2019 r. sygn. akt I ACa 736/18 oddalił apelację Prokuratury Generalnej Skarbu Państwa, w związku z czym prawomocny stał się wyrok Sądu Okręgowego w Gorzowie Wielkopolskim. Wydział I Cywilny z dnia 06.07.2018 r. sygn. akt I C 604/17 zasądający od pozwanego Skarbu Państwa - Wojewody Lubuskiego na rzecz powoda Powiatu Słubickiego kwotę 1 489 604,27 zł z ustawowymi odsetkami oraz kosztami procesu. Decyzją Nr MF/FG3.4143.3.294.2019.MF.4214 z dnia 27.09.2019 r. w sprawie zmian w budżecie państwa na rok 2019, Minister Finansów, Inwestycji i Rozwoju zwiększył plan wydatków o łączną kwotę 1 887 803,20 zł. Pochodzące z rezerwy celowej budżetu państwa (część 83, poz. 16) środki na uzupełnienie wydatków na gospodarkę nieruchomościami przeznaczone zostały dla Powiatu Słubickiego na uregulowanie należności (wraz z odsetkami). Uregulowanie należności nastąpiło z zastrzeżeniem zwrotu w sytuacji wydania przez Sąd Najwyższy rozstrzygnięcia korzystnego dla Skarbu Państwa.

Natomiast w dziale 600 *Transport i łączność*, Komendant Nadodrzańskiego Oddziału Straży Granicznej w Krośnie Odrzańskim złożył niższe zapotrzebowanie na środki dotyczące placówki Straży Granicznej w Zielonej Górze - Babimoście.

(akta kontroli str. 174-176, 1295-1296)

W 2020 r. wydatki na usługi obce w LUW³² były łącznie wyższe o 58,2% niż w 2019 r. i wynosiły 8 906,1 tys. zł (w porównaniu do wydatkowanych w 2019 r. 5 627,8 tys. zł).

Największe wzrosty kwotowe wystąpiły w dziale 851 *Ochrona zdrowia*:

- w rozdziale 85141 *Ratownictwo medyczne*, § 4300 *Zakup usług pozostałych*. Brak było wykonania wydatków w tym dziale, rozdziale i paragrafie w 2019 r., natomiast w 2020 r. wydatkowano kwotę 3 380,6 tys. zł;
- w rozdziale 85195 *Pozostała działalność*, § 4300 *Zakup usług pozostałych*, gdzie w 2019 r. wykonanie wynosiło 5,8 tys. zł, natomiast w 2020 r. 219,0 tys. zł (o 213,2 tys. zł więcej niż w roku poprzednim).

(akta kontroli str. 178-181, 1296)

Przyczynami wzrostu wydatków:

³⁰ Rozdział 70005 Gospodarka gruntami i nieruchomościami.

³¹ Rozdział 60031 Przejścia graniczne.

³² Wydatki na usługi obce wystąpiły w 2019 r. w 16 rozdziałach klasyfikacji budżetowej, natomiast 2020 r. w ww. 16 rozdziałach oraz dodatkowo w rozdziale 85141 – *Ratownictwo medyczne*.

- w rozdziale 85141 w § 4300 była m. in. konieczność zabezpieczenia zespołów transportu sanitarnego, których zadaniem było pobieranie wymazów z gardła w warunkach domowych od osób podejrzanych o zakażenie chorobą zakaźną wywołaną wirusem SARS-CoV-2 (zwaną COVID-19) oraz przewożenie ich do laboratoriów,
- w rozdziale 85195 w § 4300 było m.in.: sfinansowanie zadań związanych ze zwalczaniem zakażenia, zapobieganiem rozprzestrzenianiu się, profilaktyką oraz zwalczaniem COVID-19, tj. pokrycie kosztów związanych z finansowaniem osób skierowanych do pracy przy zwalczaniu pandemii w trybie art. 47 ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób – opłacenie lekarzy skierowanych do pracy przy zwalczaniu pandemii COVID-19 i opłacenie lekarzy stwierdzających zgon - 210,1 tys. zł, na potrzeby zabezpieczenia osób zatrzymanych w izolacji w punkcie kontroli sanitarnej w Świecku do momentu wykluczenia podejrzenia zakażenia koronawirusem, jak również wyżywienie osób objętych kwarantanną 8,5 tys. zł.

Wzrost wydatków na usługi obce nie był wynikiem outsourcingu wykonywania określonych zadań.

(akta kontroli str. 244-246, 1296)

Zatrudnienie oraz wydatki na wynagrodzenia w LUW opisano w punkcie 2.1.5.2. niniejszego wystąpienia pokontrolnego.

2.1.1. Artykuł 11 ust. 1 ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych³³ stanowił, że: wojewoda może wydawać polecenia obowiązujące wszystkie organy administracji rządowej działające w województwie i państwowe osoby prawne, organy samorządu terytorialnego, samorządowe osoby prawne oraz samorządowe jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej w związku z przeciwdziałaniem COVID-19. Polecenia podlegają natychmiastowemu wykonaniu.

Wojewoda Lubuski w 2020 r. wydawał ww. podmiotom polecenia w trybie art. 11 ust. 1 *Tarczy antykryzysowej*³⁴. W 2020 r. wydano 36 pisemnych poleceń dotyczących realizacji przez te jednostki zadań związanych z uruchomieniem przez nie miejsc kwarantanny, w tym przed 18.04.2020 r. wydano 34 takie polecenia, a po tym terminie 2 takie polecenia. Spośród 36 ww. poleceń w treści 23 poleceń zapisano, że polecenia pisemne są potwierdzeniem poleceń wydanych wcześniej ustnie, natomiast w treści 13 poleceń nie były zawierane zapisy o wydaniu poleceń ustnych. Wojewoda Lubuski sfinansował koszty tych działań.

W 2020 r. LUW przekazał (na podstawie poleceń ustnych lub poleceń pisemnych wydanych przez Wojewodę Lubuskiego) 49 jednostkom samorządu terytorialnego dotacje celowe³⁵ na pokrycie kosztów realizacji zadań zleconych z zakresu administracji rządowej (art. 11 ust. 12 *Tarczy antykryzysowej*, obowiązujący od 18 kwietnia 2020 r.) polegających na przeprowadzeniu kwarantanny osób, które przekroczyły granice państwa i nie mają możliwości odbywania kwarantanny w warunkach domowych lub zostały skierowane do tej kwarantanny na mocy decyzji właściwego organu inspekcji sanitarnej.

³³ Dz. U. poz. 374.

³⁴ W brzmieniu nadanym art. 73 pkt 10 ustawy z dnia 16 kwietnia 2020 roku o szczególnych instrumentach wsparcia w związku z rozprzestrzenianiem się wirusa SARS-CoV-2 (Dz. U. poz. 695). W myśl obowiązującego od 18 kwietnia 2020 r. art. 11 ust. 12 ustawy o COVID-19 zadania nałożone w trybie, o którym mowa w art. 11 ust. 1 ustawy o COVID-19, były realizowane przez jednostki jako zadania zlecone z zakresu administracji rządowej (art. 11 utracił moc z dniem 5 września 2020 r.).

³⁵ Dział 754, rozdział 75421, § 2010 oraz § 2110.

Wykonanie wydatków na ww. zadania³⁶ (po dokonanych zwrotach) wynosiło 773,1 tys. zł (na planowane 780,1 tys. zł), w tym:

- 48 gmin wykorzystало kwotę 771,8 tys. zł (na planowaną 778,8 tys. zł),
- jeden powiat wykorzystał kwotę 1,2 tys. zł (na planowaną 1,3 tys. zł).³⁷

(akta kontroli str. 271-339, 1296-1297)

Wojewoda Lubuski nie zawierał w 2020 r. z przedsiębiorcami umów, o których mowa w art. 11 ust. 3³⁸ (do 17 kwietnia) i art. 11 ust. 6 (od 18 kwietnia) *Tarczy antykryzysowej*. W 2020 r. nie wystąpiły przypadki, aby przedsiębiorcy odmawiali zawarcia umów, o których mowa w art. 11 ust. 5 (do 17 kwietnia) i art. 11 ust. 8 (od 18 kwietnia) *Tarczy antykryzysowej*.

(akta kontroli str. 271-273, 1297)

2.1.2. Plan i wykonanie wydatków z rezerwy ogólnej i rezerw celowych (art. 154 i 155 *ufp*). W 2020 roku z rezerw celowych budżetu państwa pozyskano środki w łącznej kwocie 266 834,6 tys. zł oraz z rezerwy ogólnej 1 200,0 tys. zł. Wykorzystanie ww. środków przedstawiało się następująco, m.in.:

- Kuratorium Oświaty w Gorzowie Wlkp.; kwota po korekcie decyzji wynosiła 55 336,9 tys. zł, nie wykorzystano 681,5 tys. zł,
- KW PSP w Gorzowie Wlkp.; kwota po korekcie decyzji wynosiła 3 305,6 tys. zł, nie wykorzystano 2 930,3 tys. zł,
- Wojewódzki Inspektorat Weterynarii w Zielonej Górze; kwota po korekcie decyzji wynosiła 62 247,3 tys. zł, nie wykorzystano 2 257,1 tys. zł,
- Wojewódzka Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Gorzowie Wlkp.; kwota po korekcie decyzji wynosiła 4 836,4 tys. zł, nie wykorzystano 248,8 tys. zł,
- Wydział Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego LUW; kwota po korekcie decyzji wynosiła 3 484,6 tys. zł, nie wykorzystano 1 851,1 tys. zł,
- Wydział Gospodarki Nieruchomościami LUW; kwota po korekcie decyzji wynosiła 40 546,0 tys. zł, nie wykorzystano 226,1 tys. zł,
- Wydział Programów Europejskich i Rządowych LUW; kwota po korekcie decyzji wynosiła 10 352,2 tys. zł, nie wykorzystano 5 273,4 tys. zł,
- Wydział Polityki Społecznej LUW; kwota po korekcie decyzji wynosiła 64 009,9 tys. zł, nie wykorzystano 7 921,4 tys. zł,
- Wydział Zdrowia LUW; kwota wynosiła 1 200,0 tys. zł, nie wystąpiła sytuacja niewykorzystania środków.

(akta kontroli str. 221-238, 1297-1298)

Na podstawie siedmiu decyzji Minister Finansów przyznał z pozycji nr 4 rezerwy celowej (przeznaczonej na działania związane z COVID-19) kwotę 13 556,9 tys. zł, nie wykorzystano 3,8 tys. zł.

(akta kontroli str. 238, 1298)

Wojewoda Lubuski w 2020 r. do Ministra Finansów przekazał 29 wniosków o korektę decyzji, w tym 14 wniosków dotyczyło zmniejszenia przyznanej kwoty.

Zgodnie z art. 31n ust. 1 ustawy z dnia 2 marca 2020 r. *o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych*, dysponenti części mogli występować z wnioskiem o korektę do dnia 5 listopada 2020 r. Po tym terminie, w przypadku posiadania wiedzy o niewykorzystaniu przyznanych środków, Wojewoda Lubuski podejmował decyzje o blokadzie.

³⁶ Dział 754, rozdział 75421, § 2010 i § 2110.

³⁷ Ponadto w 2020 r. polecenia uruchomienia miejsc kwarantanny otrzymali: Rektor Uniwersytetu Zielonogórskiego, Rektor UAM w Poznaniu, Wojewódzki Komendant OHP w Zielonej Górze. W 2020 r.: Uniwersytet Zielonogórski wykorzystał z przekazanych przez LUW kwot na przedmiotowe zadanie 226,5 tys. zł, UAM w Poznaniu 38,4 tys. zł. Wojewódzka Komenda OHP w Zielonej Górze nie obciążała w 2020 r. LUW kwotami z tego tytułu.

³⁸ Przepis ten stanowił, że: Prezes Rady Ministrów może, z własnej inicjatywy, wydawać polecenia obowiązujące podmioty, o których mowa w ust. 1 i 2. Wydając polecenie wobec przedsiębiorcy Prezes Rady Ministrów może wyznaczyć organ odpowiedzialny za zawarcie umowy. Prezes Rady Ministrów nie wyznaczał Wojewody Lubuskiego jako organu odpowiedzialnego za zawarcie umów z przedsiębiorcami w trybie ww. przepisu.

(akta kontroli str. 221-238, 1298)

W LUW w 2020 r. nie wystąpiły wydatki z rezerwy ogólnej.

W 2020 r. w LUW plan wydatków z rezerw celowych zwiększono o kwotę 10 039,3 tys. zł do kwoty 58 757,3 tys. zł (w tym zaplanowana kwota 7 944,8 tys. zł dotyczyła środków na przeciwdziałanie i walkę z pandemią COVID-19).

W LUW w 2020 r. wykonanie wydatków z rezerw celowych wynosiło 8 665,2 tys. zł (w tym kwotę 6 674,1 tys. zł wykorzystano na przeciwdziałanie i walkę z pandemią COVID-19).

(akta kontroli str. 239-242, 1298)

2.1.3. Dysponent części 85/08 w 2020 r. dokonywał blokad wydatków budżetowych w trybie art. 177 *ufp*. Decyzjami Wojewody Lubuskiego dokonano 33 blokad, Prezes Rady Ministrów dokonał jednej blokady. Decyzjami Wojewody Lubuskiego w 2020 r. łącznie zablokowano wydatki w kwocie 61 737,2 tys. zł, w tym środki z:

- rezerw celowych w kwocie 1 895,9 tys. zł,
- ustawy budżetowej w kwocie 59 841,3 tys. zł.

Blokady wydatków dokonane decyzjami Wojewody Lubuskiego stanowiły 2,7% planu po zmianach, który wyniósł na dzień 31.12.2020 r. - 2 290 628,6 tys. zł.

Blokady dokonywane były na podstawie:

- art. 177 ust. 1 pkt 3 *ufp* (nadmiar posiadanych środków) - 32 decyzje,
- art. 177 ust. 1 pkt 2 *ufp* (opóźnienia w realizacji zadań) jedna decyzja.

Dysponent części - blokady wydatków dla jednostek samorządu terytorialnego.

Blokady dotyczyły, m.in.:

- blokada w kwocie 1 298,6 tys. zł w rozdziale 01005 - *Prace geodezyjno urządzeniowe na potrzeby rolnictwa* § 6258 (825,8 tys. zł) i § 6259 (472,8 tys. zł) – środki zablokowane z powodu opóźnień w realizacji inwestycji pn.: *Scalenie gruntów wraz zagospodarowaniem poscaleniowym wsi Bojadła*,
- blokada w kwocie 388,8 tys. zł w rozdziale 85412 - *Kolonie i obozy oraz inne formy wypoczynku dzieci i młodzieży szkolnej, a także szkolenia młodzieży* § 2810 (3,7 tys. zł), 2820 (352,7 tys. zł), 2830 (32,4 tys. zł) - środki zablokowane ze względu na panującą sytuację epidemiologiczną dotyczącą rozprzestrzeniania się koronawirusa, uczestnicy rezygnowali z wyjazdu lub opuścili kolonie przed terminem jej zakończenia,
- blokada w kwocie 49 585,6 tys. zł w rozdziale 85501 - *Świadczenie wychowawcze* § 2060 - blokada środków spowodowana była mniejszą liczbą rodzin objętych wsparciem, a także oczekującymi decyzji w zakresie koordynacji zabezpieczenia społecznego - dotyczy *Programu 500+*,
- blokada w kwocie 4 059,7 tys. zł w rozdziale 85505 - *Tworzenie i funkcjonowanie żłobków* § 2030 (16,2 tys. zł), 2810 (93,0 tys. zł), 2830 (1 853,4 tys. zł), 6230 (2 097,1 tys. zł) - blokada wynikała z rezygnacji podmiotów z realizacji zadań, wykluczenia przez Wojewodę Lubuskiego jednego z podmiotów z udziału w *Programie Maluch+* oraz krótszego niż zakładany okresu realizacji zadania przez jst,
- blokada w kwocie 374,1 tys. zł w rozdziale 85504 - *Wspierane rodziny* § 2010 (345,6 tys. zł), 2110 (28,5 tys. zł) - blokada wynikała z mniejszej liczby uczniów i osób uczących się, na które przysługiwało świadczenie *Dobry Start*,
- blokada w kwocie 96,9 tys. zł w rozdziale 85334 - *Pomoc dla repatriantów* § 2110 - blokada spowodowana była mniejszą niż przewidywano liczbą złożonych wniosków z przeznaczeniem na realizację pomocy dla repatriantów,
- blokada w kwocie 646,9 tys. zł w rozdziale 85230 - *Pomoc w zakresie dożywiania* § 2030 - blokada nastąpiła w związku ze spadkiem liczby osób zgłaszających się o pomoc w takiej formie m.in. z uwagi na pobieranie świadczenia wychowawczego, co przyczyniło się do poprawy sytuacji materialnej rodzin oraz z powodu ograniczeń związanych ze stanem pandemii wirusa SARS-CoV-2,

- blokada w kwocie 248,2 tys. zł w rozdziale 85295 - *Pozostała działalność § 2030* (205,8 tys. zł), 6330 (42,4 tys. zł) - blokada nastąpiła w związku ze złożeniem przez gminy korekt kosztorysu, dzięki czemu wystąpiły oszczędności w realizacji programu wieloletniego *Senior+* (48.5 tys. zł) oraz nieprzystąpieniem do programu *Wspieraj Seniora* czterech gmin (199,7 tys. zł),
- blokada w kwocie 200,3 tys. zł w rozdziale 85156 - *Składki na ubezpieczenie zdrowotne oraz świadczenia dla osób nieobjętych obowiązkiem ubezpieczenia zdrowotnego § 2110* - blokada nastąpiła w związku z powstałymi oszczędnościami - po opłaceniu przez jednostki składek zdrowotnych z terminem do 15.12.2020 r. - pozostały wolne środki,
- blokada w kwocie 2 834,0 tys. zł w rozdziale 60003 – *Krajowe pasażerskie przewozy autobusowe § 2210* - blokada środków przeznaczonych na realizację dopłat do ustawowych ulgowych przejazdów środkami publicznego transportu zbiorowego autobusowego powstała w związku z oszczędnościami.

(akta kontroli str. 49-60, 1298-1299)

Decyzją Prezesa Rady Ministrów z 26.11.2020 r.³⁹ zablokowano wydatki budżetu państwa na rok 2020 w części 85/08 w kwocie ogółem 1 971 tys. zł. Po decyzji wewnętrznej kierownika jednostki kontrolowanej, objęły one LUW oraz 9 jednostek⁴⁰. W uzasadnieniu decyzji zapisano m.in., że kwoty blokad w poszczególnych częściach budżetowych zostały określone w związku ze stwierdzeniem niepełnej realizacji planu wydatków na wynagrodzenia wraz z pochodnymi oraz uposażenia - na podstawie analizy wykonania wydatków budżetu państwa w okresie styczeń - październik 2020 r. oraz na podstawie złożonych zapotrzebowań na środki na wydatki na listopad i grudzień 2020. Sytuacja związana z działalnością w warunkach pandemii wpłynęła na stopień wykonania budżetu w tych kategoriach wydatkowych, co wraz z rozwagą i szczególną ostrożnością dysponentów realizujących budżet w tym trudnym okresie pozwala na dokonanie oszczędności w wydatkach na wynagrodzenia wraz z pochodnymi i uposażenia i przekierowanie ich na zakup szczepionki oraz zwalczanie skutków COVID-19.

(akta kontroli str. 59-60, 113-116, 138-139, 1299-1300)

2.1.4. Wojewoda Lubuski nie otrzymał w 2020 r. od Prezesa Rady Ministrów dyspozycji wpłaty środków na *Fundusz Przeciwdziałania COVID-19*⁴¹.

(akta kontroli str. 49-52, 1300)

2.1.5. Porównanie wydatków zrealizowanych przez dysponenta części w 2020 r. z wykonaniem roku ubiegłego, planem na 2020 r., oraz planem po zmianach, wykazało, że wykonanie wydatków w 2020 r. było:

- wyższe o 18,6% niż w 2019 r. (kwoty odpowiednio: 2 261 491,4 tys. zł⁴² i 1 907 353,7 tys. zł);
- wyższe o 6,6% niż kwota wynikająca ustawy budżetowej na 2020 r. (2 078 009,0 tys. zł);
- niższe o 1,3% niż kwota wynikająca z budżetu po zmianach (2 290 628,6 tys. zł).

³⁹ Decyzja Ministra Finansów Nr MF/BP2.4143.19.36.2020.BLOK z dnia 26.11.2020 r. wydana na podstawie art. 31 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz. U. poz. 1842), oraz w związku z decyzją Prezesa Rady Ministrów z dnia 26 listopada 2020 r. w sprawie blokowania planowanych na rok 2020 wydatków budżetu państwa.

⁴⁰ Wojewódzkiego Inspektoratu Transportu Drogowego w Gorzowie Wlkp., Wojewódzkiego Inspektoratu Inspekcji Handlowej w Gorzowie Wlkp., Kuratorium Oświaty w Gorzowie Wlkp., Wojewódzkiego Inspektoratu Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych w Zielonej Górze, Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Gorzowie Wlkp., Wojewódzkiego Inspektoratu Weterynarii w Zielonej Górze, Wojewódzkiego Inspektoratu Nadzoru Budowlanego w Gorzowie Wlkp., Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Zielonej Górze, Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków w Zielonej Górze.

⁴¹ Na podstawie art. 69 ust. 2 ustawy z dnia 31 marca 2020 r. o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw Prezes Rady Ministrów mógł wydać wiążące polecenie m.in. dysponentowi części budżetu państwa wpłaty środków na Fundusz Przeciwdziałania COVID-19.

⁴² Po odjęciu środków niewygasających.

(akta kontroli str. 551-555, 1050-1080, 1300)

Porównanie wydatków zrealizowanych przez dysponenta III stopnia w 2020 r. z wykonaniem roku ubiegłego, planem na 2020 r., oraz planem po zmianach, wykazało, że wykonanie wydatków w 2020 r. było:

- wyższe o 13,7% niż w 2019 r. (kwoty odpowiednio: 62 324,8 tys. zł i 54 813,6 tys. zł),
- wyższe o 27,9% niż kwota wynikająca ustawy budżetowej na 2020 r. (48 718,0 tys. zł),
- niższe o 3,0% niż kwota wynikająca z budżetu po zmianach (64 324,8 tys. zł).

(akta kontroli str. 492, 1300)

2.1.5.1. Dotacje budżetowe, jak wynika z przedłożonych przez wydziały LUW oraz jednostki objęte budżetem Wojewody Lubuskiego rozliczeń i informacji z wykonania budżetu w 2020 r., zostały wykorzystane zgodnie z planem.

Plan dotacji wynoszący na dzień 31.12.2020 r. 1 997 541 tys. zł został wykonany w kwocie 1 983 266 tys. zł. Środki te zostały przeznaczone m.in. na następujące zadania:

- świadczenie wychowawcze - 1 017 930 tys. zł,
- świadczenia rodzinne, świadczenie z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego - 407 435 tys. zł,
- ratownictwo medyczne - 81 912 tys. zł,
- funkcjonowanie KP/KM PSP - 92 917 tys. zł,
- zasiłki stałe - 40 591 tys. zł,
- wsparcie rodziny - realizacja programu „Dobry start” - 36 192 tys. zł.

Zgodnie z art. 122 ust. 4 *ufp* Wojewoda Lubuski w 2020 r. dwukrotnie podawał do publicznej wiadomości wykaz jednostek wraz z kwotami dotacji przyznanymi dla tych jednostek z budżetu państwa w części 85/08: 1) Obwieszczenie Wojewody Lubuskiego z 18.05.2020 r. opublikowane w Dzienniku Urzędowym Województwa Lubuskiego 18.05.2020 r.⁴³; 2) Obwieszczenie Wojewody Lubuskiego z 18.12.2020 r. opublikowane w Dzienniku Urzędowym 18.12.2020 r.⁴⁴; a także na stronie Biuletynu Informacji Publicznej LUW.

Ocena prawidłowości wykorzystania dotacji została przedstawiona w informacji z wykonania budżetu za 3 kwartały 2020 r. Ponadto ww. ocena ujęta będzie w rocznej, szczegółowej informacji z wykonania dochodów i wydatków, która będzie przesłana do Ministerstwa Finansów i przedstawiona Wojewodzie Lubuskiemu.

(akta kontroli str. 247, 493-506, 1300)

Według sprawozdań Rb-50⁴⁵ za IV kwartał 2020 r. planowane i wykorzystanie przez jednostki samorządu terytorialnego kwoty dotacji przedstawiały się następująco:

- gminy; plan 1 543 416,0 tys. zł, wykonanie 1 543 356,8 tys. zł,
- powiaty; plan 161 227,7 tys. zł, wykonanie 161 227,0 tys. zł,
- województwo; plan 31 028,4 tys. zł; wykonanie w takiej samej wielkości.

Wojewoda dokonywał oceny wykorzystania przekazanych dotacji na realizację zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego ustawami na podstawie sporządzonych i złożonych przez te jednostki kwartalnych sprawozdań Rb-50.

(akta kontroli str. 511-550, 1301)

W rocznym planie kontroli na 2020 r. Wydział Budżetu i Finansów LUW zaplanował i przeprowadził w 2020 r. 12 kontroli, w tym m.in. sześć kontroli jst w zakresie prawidłowości wykorzystania i rozliczania dotacji otrzymanych z budżetu państwa w 2019 r. w wybranych rozdziałach i paragrafach klasyfikacji budżetowej oraz realizacji dochodów budżetu państwa związanych z wykonywaniem zadań z zakresu

⁴³ Dziennik Urzędowy Województwa Lubuskiego, poz. 1366.

⁴⁴ Dziennik Urzędowy Województwa Lubuskiego, poz. 3027.

⁴⁵ Sprawozdania o dotacjach związanych z wykonywaniem zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego ustawami.

administracji rządowej. Podczas kontroli stwierdzono w szczególności następujące nieprawidłowości:

- niezgodne z przepisami ustalanie limitu zwrotu kwoty podatku akcyzowego w zakresie daty, z jaką ustala się powierzchnię użytków rolnych ujętych w ewidencji gruntów i budynków,
- regulowanie płatności za dostarczone towary, wykonane usługi następowało po terminie wskazanym na fakturze,
- niezgodne z klasyfikacją budżetową ujmowanie w ewidencji księgowej w § 4170 wydatków,
- brak możliwości wygenerowania z systemu ewidencji gruntów i budynków danych dotyczących powierzchni użytków rolnych będących w posiadaniu lub współposiadaniu producenta rolnego wg stanu na dzień 1 lutego,
- nieterminowe przekazanie wniosku do Wojewody Lubuskiego o zwrot z budżetu państwa części wydatków wykonanych w ramach funduszu sołeckiego,
- rozbieżności kwot wydatków poniesionych w ramach funduszu sołeckiego wykazane w ewidencji i sprawozdaniu Rb-28S,
- rozbieżności pomiędzy danymi wykazanymi w sprawozdaniu Rb-27ZZ za IV kwartał 2019 r. i ewidencji księgowej, a danymi zawartymi w programie *Top - Team* w zakresie należności z tytułu funduszu alimentacyjnego,
- rozbieżności pomiędzy danymi wykazanymi w sprawozdaniu Rb- 27ZZ za IV kwartał 2019 r. i ewidencji księgowej, a danymi zawartymi w programie Nemezys i Amazys w zakresie należności z tytułu funduszu alimentacyjnego i zaliczki alimentacyjnej oraz odsetek,
- wpływy z tytułu zaliczki alimentacyjnej zaewidencjonowane zostały w błędnym paragrafie,
- przekazywanie części należnych dochodów na rachunek budżetu państwa po terminach określonych przez ustawodawcę,
- błędne ewidencjonowanie należności w rozdziale 85502,
- opieszałość w podejmowaniu odpowiednich działań wobec dłużnika alimentacyjnego,
- nieterminowe przekazanie sprawozdania Rb-27ZZ,
- w decyzjach dotyczących zwrotu podatku akcyzowego wydanych za II półrocze dla dwóch akcyzobiorców, błędnie wyliczono kwotę limitu pozostałą do wykorzystania w danym roku,
- ewidencja księgowa dochodów wykonanych w rozdziale 85502 prowadzona była na koncie 130-3 bez wyodrębnionych podziałek klasyfikacji budżetowej,
- ewidencja należności w rozdziale 85502 prowadzona była na koncie 221-10 jedynie w części dotyczącej budżetu jst bez uwzględnienia części budżetu państwa.

(akta kontroli str. 654-671, 1301)

Najwyższa Izba Kontroli przeprowadziła w Urzędzie kontrolę⁴⁶ wykonania budżetu państwa w 2019 r. W wystąpieniu pokontrolnym NIK wniosła o realizację obowiązków określonych w art. 152 ust. 2 *ufp*, w zakresie zatwierdzenia rozliczenia rzeczowego i finansowego dotacji przez Wojewodę Lubuskiego lub osoby upoważnione, którym powierzono zadania w tym zakresie. Przedmiotowy wniosek pokontrolny został zrealizowany.

(akta kontroli, str. 11-44, 78-87, 1301)

2.1.5.2. Wydatki na wynagrodzenia w części 85/08 w 2020 r. wyniosły 112 042,2 tys. zł i w porównaniu do 2019 r. (95 724,9 tys. zł) były wyższe o 16 317,3 tys. zł. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie w przeliczeniu na jednego pełnozatrudnionego pracownika w 2020 r. w części 85/08 wyniosło 5 935,70 zł, tj. o 742,30 zł (14,3%) więcej niż w 2019 r. (5 193,40 zł).

(akta kontroli str. 632-634, 1302)

⁴⁶ Nr P/20/001.

Wydatki na wynagrodzenia dysponenta III stopnia w 2020 r. wyniosły 31 332,8 tys. zł i były wyższe od wydatków poniesionych w 2019 r. o 3 986,3 tys. zł. Wpływ na powyższe miał wzrost przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w 2020 r., które wyniosło 5 751 zł i było wyższe od wynagrodzenia w 2019 r. o 0,5 tys. zł.

(akta kontroli str. 64, 1302)

W 2020 r. przeciętne zatrudnienie (w przeliczeniu na pełne etaty) w części 85/08 wyniosło 1 573 osoby i było wyższe w porównaniu do 2019 r. (1 536 osób) o 37 osób. Zatrudnienie według stanu na 31 grudnia 2020 r. wyniosło 1 598 osób i było wyższe od stanu na koniec 2019 r. o 9 osób.

(akta kontroli str. 632-642, 1302)

W 2020 r. przeciętne zatrudnienie w LUW (w Urzędzie, jako dysponente III stopnia), wyniosło 454 osoby i było wyższe od zatrudnienia w 2019 r. o 20 osób.

Różnice w stanie zatrudnienia w 2020 r. w porównaniu z rokiem 2019 r. w poszczególnych grupach (tj. w grupie 01 *osoby nieobjęte mnożnikowymi systemami wynagrodzeń* - wzrost zatrudnienia o 7 pracowników oraz w grupie 03 *członkowie korpusu służby cywilnej* - wzrost zatrudnienia o 13 pracowników) wynikały głównie ze zwiększenia zatrudnienia: w grupie 01, w rozdz. 75081 *System powiadamiania ratunkowego*, wzrost o 6 etatów oraz w grupie 03, w rozdz. 75011 *Urzędy wojewódzkie*, wzrost o 11 etatów.

(akta kontroli str. 64, 1302)

Porównanie zatrudnienia w LUW w 2020 r. w stosunku do 2019 r. wykazało, że:

a) w rozdziale 75011 w grupie statusu zatrudnienia 03 - na wzrost przeciętnego zatrudnienia w 2020 r. o 11 etatów w odniesieniu do 2019 r. wpłynęło:

- zatrudnienie w trakcie roku 30 osób, w tym m. in.: wzrost zatrudnienia o 7 etatów do realizowania spraw z zakresu legalizacji pobytu i zatrudnienia cudzoziemców celem zwiększenia efektywności realizacji zadań, oraz 8 osób w ramach umowy na zastępstwo za pracowników przebywających na długotrwałych zwolnieniach chorobowych,
- rozwiązanie w trakcie roku umów o pracę z 20 osobami, w tym: 9 pracowników przeszło na emeryturę, 6 pracowników rozwiązało umowy o pracę z przyczyn osobistych, 3 pracowników odeszło do pracy w innych firmach, dla 2 pracowników zakończyły się umowy zawarte z nimi na czas określony.

Ponadto wpływ na przeciętne zatrudnienie w 2020 r. miała niższa w porównaniu do roku 2019 absencja pracowników z tytułu długotrwałych chorób jak i urlopów macierzyńskich, rodzicielskich, wychowawczych oraz bezpłatnych, która zgodnie z przyjętą metodologią obliczania wg sprawozdania RB-70 wpłynęła na zwiększenie przeciętnego zatrudnienia.

b) w rozdziale 75081 w grupie statusu zatrudnienia 01 - na wzrost przeciętnego zatrudnienia wpłynęła przede wszystkim mniejsza absencja pracowników. W trakcie roku z długotrwałych urlopów z tytułu rodzicielstwa powróciło do pracy 3 pracowników, zatrudniono 4 osoby, rozwiązano umowy o pracę z 4 pracownikami, w tym w przypadku 2 zwolnień bez wpływu na przeciętne zatrudnienie z powodu przebywania tych osób w 2019 r. i 2020 r. na urloпах bezpłatnych. Zmniejszenie absencji chorobowej oraz fluktuacji kadr w 2020 r. wpłynęło na zwiększenie przeciętnego zatrudnienia w stosunku do 2019 r. o 6 etatów.

W odniesieniu do wydatkowanych w 2020 r. środków na wynagrodzenia w stosunku do wykonania w 2019 r. nastąpił wzrost we wszystkich grupach wg statusu zatrudnienia w wyniku m.in. skutków przechodzących decyzji z 2019 r., oraz waloryzacji wynagrodzeń od 1 stycznia 2020 r. zgodnie z ustawą budżetową na 2020 r. o 6%. Największy wzrost wydatkowania środków na wynagrodzenia, tj. 95,6% w rozdziale 75081 w grupie statusu zatrudnienia 03 nastąpił m.in. wskutek przechodzących decyzji z 2019 r. oraz wypłacenia nagrody jubileuszowej i odprawy emerytalnej w łącznej kwocie 67,4 tys. zł pracownikowi, który rozwiązał stosunek

pracy w lipcu 2020 r. w związku z przejściem na emeryturę. Wzrost w rozdziale 85144 w grupie statusu zatrudnienia 01 wynikał m.in. ze skutków przechodzących decyzji z 2019 r., waloryzacji wynagrodzeń o 6% oraz wypłacenia nagrody jubileuszowej.

(akta kontroli str. 117-118, 1302-1303)

W 2020 r. Minister Finansów przekazał LUW jako dysponentowi III stopnia środki na wynagrodzenia wraz z pochodnymi (§ 401 - 412) łącznie w wysokości 241 tys. zł w ramach następujących rezerw celowych:

- poz. 8 - kwota 32,9 tys. zł, z czego 27,5 tys. zł wykorzystano na wynagrodzenia w ramach dodatków zadaniowych za realizację projektów (§ 4020),
- poz. 20 - kwota 27,6 tys. zł, z czego 22,9 tys. zł wykorzystano na wypłatę dodatków służby cywilnej urzędnikom mianowanym z dniem 1 grudnia 2019 r. (§ 4020) oraz 0,1 tys. zł (§ 4040),
- poz. 21 - kwota 32,2 tys. zł, z czego 32,2 tys. zł wykorzystano na sfinansowanie wypłaty nagrody jubileuszowej (§ 4010),
- poz. 44 - kwota 148,4 tys. zł, z czego 124 tys. zł wykorzystano na wynagrodzenia w związku ze zwiększeniem zatrudnienia w korpusie służby cywilnej w wydziale właściwym do spraw legalizacji pobytu na realizację zadań związanych z obsługą wniosków cudzoziemców i prowadzeniem postępowań o wydanie pozwolenia na pobyt i pracę (§ 4020).

Wykonanie wydatków w 2020 r. w rozdziale 75011 Urzędy Wojewódzkie, w paragrafie 4010 wynosiło 2 347,3 tys. zł i było wyższe od wydatków w tym dziale i rozdziale w 2019 r. o 20,8% (w 2019 wydatkowano 1 943,3 tys. zł). Przyczynami wzrostu tych wydatków były:

- skutki przechodzącej decyzji MF⁴⁷ z 2019 r. przeznaczonej na podwyższenie wynagrodzeń wraz z pochodnymi pracownikom urzędu wojewódzkiego, co stanowiło wzrost w rozdziale 75011 § 4010 o 15,3%,
- 6% waloryzacja wynagrodzeń od 1 stycznia 2020 r. zgodnie z ustawą budżetową na 2020 r.

Podwyżka wynagrodzeń oraz waloryzacja wpłynęły na wysokość naliczanych dodatków tj., m.in. dodatków za pracę w godzinach nadliczbowych, dodatków za pracę w godzinach nocnych oraz nagród jubileuszowych i odpraw emerytalnych.

(akta kontroli str. 174-176, 243, 1303)

W 2020 r. wydatki na wynagrodzenia bezosobowe (§ 4170) w LUW wystąpiły w 7 rozdziałach klasyfikacji budżetowej⁴⁸ i wynosiły 1 360,9 tys. zł (w 2019 r. 1 242,1 tys. zł), tj. wzrosły o 9,1%. Największe wydatki na wynagrodzenia bezosobowe (§ 4170) wystąpiły w 2020 r. w:

- dziale 851 *Ochrona zdrowia*, rozdziale 85195 *Pozostała działalność*, tj. 422,6 tys. zł i były na poziomie wydatków roku 2019 (439,4 tys. zł),
- dziale 750 *Administracja publiczna*, rozdziale 75011 *Urzędy wojewódzkie*, tj. 229,4 tys. zł i były na poziomie wydatków roku poprzedniego (236,1 tys. zł).

(akta kontroli str. 177, 1303)

W 2020 r. przeciętne zatrudnienie w LUW wynosiło 454 osoby. Łącznie w 2020 r. wypłacono pracownikom LUW nagrody w kwocie 1 414,8 tys. zł.

(akta kontroli str. 63, 1303)

W związku z sytuacją epidemiologiczną związaną z pandemią COVID-19 pracownicy LUW w okresie od marca do grudnia 2020 r. świadczyli pracę zdalną w zróżnicowanym wymiarze. Udział procentowy osób pracujących zdalnie⁴⁹ w tych miesiącach wynosił: w marcu 32,7%, w kwietniu 47,9%, w maju 36,2%, w czerwcu

⁴⁷ Nr MF/FS3.4143.3.196.2019.MF.4311.

⁴⁸ 75011, 75045, 75046, 85195, 85295, 85321, 85515.

⁴⁹ Iloraz liczby osób pracujących w trybie zdalnym do przeciętnej liczby osób zatrudnionych w jednostce w poszczególnych miesiącach (w przeliczeniu na pełnozatrudnionych wg metodologii sporządzania sprawozdania Rb-70).

1,6%, w lipcu 0,6% (najmniejszy udział osób pracujących zdalnie), w sierpniu 0,6% (najmniejszy udział osób pracujących zdalnie), we wrześniu 0,8%, w październiku 38%, w listopadzie 55,2% (największy udział osób pracujących zdalnie), w grudniu 46,9%.

(akta kontroli str. 48, 1303-1304)

W 2020 r. wszyscy pracownicy LUW pracujący zdalnie otrzymywali od pracodawcy pisma⁵⁰ określające zasady wykonywania w danym okresie pracy zdalnej w miejscach ich stałego zamieszkania zgodnie z grafikiem ustalonym przez Dyrektora Wydziału/Biura. Jeżeli zadanie/sprawa wymagała akceptacji przełożonego pracownik był zobowiązany przesłać ją drogą mailową lub poprzez system EZD do bezpośredniego przełożonego.

Akceptując pismo pracownik m. in. oświadczał, że zapewnia stanowisko i miejsce pracy spełniające wymogi BHP, dysponuje łączem internetowym oraz przekazuje pracodawcy prywatny numer telefonu do celów służbowych, w przypadku wykorzystywania do pracy zdalnej prywatnego sprzętu wyraża zgodę na instalację na prywatnym komputerze oprogramowania VPN umożliwiającego bezpieczne połączenie z LUW.

(akta kontroli str. 61-62, 1304)

W 2020 r. z tytułu wykonywania przez pracowników LUW pracy zdalnej, poniesiono mniejsze wydatki w porównaniu do 2019 r. w kwocie ogółem 397,9 tys. zł, a dotyczące: szkolenia członków korpusu służby cywilnej o 167,5 tys. zł, podróże służbowe o 167,4 tys. zł, zakupy paliwa o 63,0 tys. zł.

W 2020 r. poniesiono koszty w wysokości ogółem 225,6 tys. zł z tytułu wykonywania przez pracowników LUW pracy zdalnej, w tym koszty zakupu: sprzętu i usług teleinformatycznych 114,5 tys. zł⁵¹, energii elektrycznej 111,1 tys. zł⁵².

(akta kontroli str. 65-77, 1304)

W 2020 r. 98 osób wykonywało zadania na rzecz LUW w innej formie niż umowy o pracę, tj. na podstawie umów zleceń⁵³. I tak w 2020 r.:

- zostały zawarte z 98 osobami, w tym z 12 pracownikami LUW, umowy zlecenia, z tytułu których wypłacono ogółem kwotę 851 tys. zł (w roku 2019 zawarto ze 107 osobami, w tym z 20 pracownikami LUW, umowy zlecenia, z tytułu których wypłacono ogółem kwotę 731 tys. zł),
- zawierano umowy z osobami wykonującymi zadania podstawowe⁵⁴ i zadania pomocnicze⁵⁵ (nie wystąpiły przypadki zawierania innych umów, tj. umów niemożliwych do zakwalifikowania do powyższych kategorii), w tym:
  - + zawarto umowy z 93 osobami wykonującymi zadania podstawowe, w tym z umowy z 9 pracownikami LUW, wypłacając im kwotę 766 tys. zł,
  - + zawarto umowy z 5 osobami wykonującymi zadania pomocnicze, w tym umowy z 3 pracownikami LUW, wypłacając im kwotę 85 tys. zł.

Nie wystąpiły sytuacje, aby umowy zlecenia realizowane w 2020 r. nie były możliwe do zakwalifikowania w jednej z dwóch ww. kategorii. Wszystkie umowy zlecenia realizowane w 2020 r. zakwalifikowano do umów, które służyły realizacji zadań statutowych LUW, bądź do umów, które wspomagały realizację zadań LUW.

⁵⁰ Opracowane na podstawie art. 3 ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz. U. poz. 374 ze zm.).

⁵¹ W tym zakupiono na potrzeby pracy zdalnej: - laptopy i komputery wraz z oprogramowaniem (63,4 tys. zł); - akcesoria do laptopów (2,6 tys. zł); - kamery internetowe (16,5 tys. zł); - zestaw Logitech Medium RoomIncluded - zestaw do telekonferencji (28,0 tys. zł); - urządzenie do zdalnego dostępu Team Viewer (4,0 tys. zł).

⁵² Wzrost kosztów w 2020 r. o kwotę 111,1 tys. zł w porównaniu do 2019 r., związany m.in. z pracą uruchomioną w LUW sprzętu komputerowego podczas wykonywania przez pracowników pracy zdalnej w miejscu zamieszkania.

⁵³ Umowa zlecenie trwająca 6 miesięcy lub dłużej, lub powtarzana nieprzerwanie przez ten okres.

⁵⁴ Zadania podstawowe – zadania wykonywane w komórkach merytorycznych.

⁵⁵ Zadania pomocnicze – zadania wykonywane w komórkach obsługowych (kadry, księgowość, administracja).

W 2020 r. zawarto o 9 umów zleceń mniej niż w 2019 r., wydając na nie kwotę o 120 tys. zł wyższą niż w 2019 r.

(akta kontroli str. 137, 1304-1305)

2.1.5.3. W 2020 r. wykonanie wydatków majątkowych w części 85/08 wyniosło 36 688,5 tys. zł⁵⁶, tj. 77,2% planu po zmianach (47 549,2 tys. zł), oraz 135,6% wykonania roku 2019 (27 060,3 tys. zł⁵⁷). Wykonanie planu wydatków majątkowych związane było ze zgłoszeniem do wydatków niewygasających z upływem roku 2020 wydatków majątkowych w łącznej kwocie 10 767 tys. zł.

(akta kontroli str. 551-554, 1305)

Plan wydatków majątkowych LUW na 2020 r. stanowił kwotę 4 488,4 tys. zł, a wydatki wykonane 4 166,7 tys. zł. Wydatki realizowano w 6 rozdziałach klasyfikacji budżetowej⁵⁸, przy czym największe wydatki (na kwotę 3 817,2 tys. zł) zrealizowano w rozdziale 75011 (na zaplanowaną kwotę 4 138,5 tys. zł), w tym w paragrafach:

- 6050; zaplanowano 2 923,0 tys. zł, wydatkowano 2 605,3 tys. zł,
- 6060; zaplanowano 1 055,9 tys. zł, wydatkowano 1 054,8 tys. zł,
- 6061 (projekt Funduszu Azylu, Migracji i Integracji - FAMI); zaplanowano 119,8 tys. zł, wydatkowano 117,8 tys. zł,
- 6062 (projekt FAMI); zaplanowano 39,9 tys. zł, wydatkowano 39,3 tys. zł.

(akta kontroli str. 182, 1293, 1316, 1305)

Z dziewięciu zadań⁵⁹, osiem zadań zostało zrealizowanych w pełnym zakresie, natomiast jedno, tj. *Wykonanie robót naprawczych: nieprawidłowości i niezgodności dotyczących instalacji kontroli rozprzestrzeniania dymu i ciepła, instalacji wentylacji mechanicznej bytowej oraz doposażenia instalacji wentylacyjnej w elementy automatyki umożliwiającej strefową regulację wentylacji bytowej w budynku LUW w Gorzowie Wlkp. przy ul. Jagiellończyka 8*, w niepełnym zakresie, gdyż część zadania (o wartości 314 tys. zł z kwoty 2 887 tys. zł) przesunięto do realizacji w 2021 r. Kwota 314 tys. zł stanowiła wydatki, które w 2020 r. nie wygasają z upływem roku budżetowego. Wydział Programów Europejskich i Rządowych planował na 2020 r. wydatki majątkowe w rozdziale 75011 w kwocie 12 tys. zł na doposażenie w sprzęt komputerowy. Zadanie zostało zrealizowane w pełnym zakresie, jednak z uwagi na wartość zakupionego sprzętu (poniżej kwoty 10 tys. zł) wydatki w tym zakresie stanowiły wydatki bieżące LUW.

(akta kontroli str. 119-136, 1305-1306)

⁵⁶ Udział procentowy wydatków majątkowych w łącznej kwocie wykonanych wydatków wynosił w 2020 r. 1,6%.

⁵⁷ Udział procentowy wydatków majątkowych w łącznej kwocie wykonanych wydatków wynosił w 2019 r. 1,4%.

⁵⁸ 60031, 75011, 75212, 75414, 75421, 85195

⁵⁹ Wydatki majątkowe dokonywane bezpośrednio przez LUW realizowały:

1. Wydział Infrastruktury (w rozdziale 60031); W trakcie roku wprowadzono do planu jedno zadanie na kwotę 71 tys. zł - zakup kieszonkowego detektora do wykrywania narkotyków (środków odurzających). Zadanie zrealizowano w pełnym zakresie. Detektor przekazano na wyposażenie placówki straży granicznej w Porcie Lotniczym Zielona Góra-Babimost.
  2. Wydział Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego (rozdziały: 75212, 75414, 75421, 85195); W trakcie roku wprowadzono do planu 4 zadania na kwotę 89 tys. zł, zwiększono plan wydatków majątkowych o 191 tys. zł (plan po zmianach wynosił 280 tys. zł). Zrealizowano wszystkie zaplanowane zadania w pełnym zakresie.
  3. Biuro Obsługi Urzędu i Rozwoju Systemów Informatycznych (w rozdziale 75011 w ramach projektu FAMI); W trakcie roku wprowadzono do planu 4 zadania na kwotę 160 tys. zł. Zrealizowano wszystkie zaplanowane zadania w pełnym zakresie.
  4. Biuro Obsługi Urzędu i Rozwoju Systemów Informatycznych (w rozdziale 75011); W planie finansowym zaplanowano wydatki majątkowe w kwocie 1 335 tys. zł (na 4 zadania). W trakcie roku budżetowego zmniejszono plan wydatków majątkowych ww. zadań o 479 tys. zł, w tym zadania: 1. Przebudowa budynku archiwum w Gorzowie Wlkp. o 194 tys. zł, 2. Zakup regałów przesuwanych do przechowywania dokumentów w budynku archiwum o 82 tys. zł, 3. Zakup samochodu o 19 tys. zł, 4. Zakup sprzętu komputerowego i oprogramowania o 184 tys. zł.
- W trakcie roku wprowadzono do planu jednostki 5 następujących nowych zadań na kwotę 3 123 tys. zł:
1. Wykonanie dokumentacji projektowo-kosztorysowej dla zadania inwestycyjnego polegającego na budowie wiaty i zadaszenia w Gorzowie Wlkp. przy ulicy Młyńskiej 12 (30 tys. zł).
  2. Wykonanie robót naprawczych: nieprawidłowości i niezgodności dotyczących instalacji kontroli rozprzestrzeniania dymu i ciepła, instalacji wentylacji mechanicznej bytowej oraz doposażenia instalacji wentylacyjnej w elementy automatyki umożliwiającej strefową regulację wentylacji bytowej w budynku LUW w Gorzowie Wlkp. przy ul. Jagiellończyka 8 (2 887 tys. zł).
  3. System rozpoznawania tablic rejestracyjnych (28 tys. zł).
  4. Wpłatomat FAMI (44 tys. zł).
  5. Zakup służbowego samochodu osobowego o napędzie hybrydowym na potrzeby LUW w Gorzowie Wlkp. (134 tys. zł).

2.1.6. Dysponent części 85/08 (wg stanu na koniec 2020 r.) posiadał zobowiązania ogółem w kwocie 10 666,8 tys. zł. Były one wyższe niż zobowiązania roku poprzedniego (wynoszące 8 840,6 tys. zł) o 1 826,2 tys. zł, tj. o 20,6%.

Największe zobowiązania w 2020 r. wystąpiły w:

- dziale 851 *Ochrona zdrowia*, w kwocie 3 515,3 tys. zł, w tym w rozdziale 85132 *Inspekcja Sanitarna*, paragrafie 4040 *Dodatkowe wynagrodzenie roczne*, w kwocie 2 561,7 tys. zł;
- dziale 750 *Administracja publiczna*, w kwocie 2 762,5 tys. zł, w tym w rozdziale 75011 *Urzędy wojewódzkie*, paragrafie 4040, w kwocie 1 814,4 tys. zł.

(akta kontroli str. 556-587, 817-820, 1306)

U dysponenta III stopnia⁶⁰ wystąpiło na koniec 2020 r. zobowiązanie wymagalne (kwota 0,40 zł)⁶¹. Nie występowały przypadki niewykazywania przez LUW zobowiązań wymagalnych w ciągu roku i jednoczesnego wykazania na koniec roku 2020 wydatków lub zobowiązań z tytułu odsetek za nieterminowe regulowanie zobowiązań. Nie wystąpiły przypadki naliczania i ewidencjonowania w 2020 r. przez LUW kwot odsetek od zobowiązań przeterminowanych, tj. od zobowiązań, których termin płatności minął.

Zobowiązania LUW (dysponenta III stopnia) wynosiły wg stanu na koniec 2020 r. 2 919,7 tys. zł i wzrosły w porównaniu do roku 2019 o 10,3% (na koniec 2019 r. wynosiły 2 645,7 tys. zł). Źródłami zobowiązań były zobowiązania z tytułu:

- dodatkowego wynagrodzenia rocznego 2 176,1 tys. zł,
- składek na ubezpieczenia ZUS od dodatkowego wynagrodzenia rocznego i od pozostałych list wynagrodzeń 422,4 tys. zł,
- wynagrodzenia za nadgodziny, pracę w godzinach nocnych 35,5 tys. zł,
- dostaw towarów i usług 285,7 tys. zł (w tym m.in. z tytułu: zakupu usług pozostałych 159,7 tys. zł, różnych opłat i składek 58,3 tys. zł, zakupu energii 51,6 tys. zł).

Kwoty zobowiązań wykazane przez LUW były zgodne z ewidencją księgową. Kwoty zobowiązań ujęto w prawidłowej wysokości w sprawozdaniu Rb-Z wg stanu na koniec IV kwartał 2020 r.

(akta kontroli str. 140-148, 172-173, 489-491, 1306)

W 2020 r. wystąpił przypadek naliczenia i wypłacenia przez Urząd odsetek od nieterminowych płatności zobowiązań (kwota 7,67 zł)⁶².

W 2020 r. LUW wypłacił ustawowe odsetki w kwocie ogółem 33,5 tys. zł na podstawie trzech wyroków sądowych⁶³. Kwoty odsetek ujęto w prawidłowej wysokości w sprawozdaniu Rb-28 za 2020 r.

(akta kontroli str. 157-172, 1306)

2.1.7. W 2020 r. wystąpiły wydatki, które w 2019 r. nie wygasły z upływem roku budżetowego oraz wydatki, które w 2020 r. nie wygasają z upływem roku budżetowego.

2.1.7.1. Wydatki, które w 2019 r. nie wygasły z upływem roku budżetowego. Zgodnie z ustawą z dnia 20 grudnia 2019 r. o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach służących realizacji ustawy budżetowej na rok 2019⁶⁴ do wydatków, które nie wygasają z upływem 2019 r. ujęto zadanie, realizowane w ramach *Programu modernizacji Policji, Straży Granicznej, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Ochrony*

⁶⁰ Zobowiązanie wykazane u dysponenta III stopnia 0,40 zł wpłynie na wysokość zobowiązań wymagalnych wykazanych w części 85/08.

⁶¹ Przyczyną powstania zobowiązania był błąd pracownika dokonującego przelewu. Zaległość została niezwłocznie uregulowana, kontrahent nie naliczył odsetek.

⁶² Naliczone odsetki dotyczyły nieterminowych płatności za usługi telekomunikacyjne. Kwotą 7,67 zł obciążono pracownika, który dopuścił do powstania zaległości.

⁶³ Dwa wyroki dotyczyły zasądzonych odszkodowań wraz z odsetkami za szkody wyrządzone w uprawach rolnych na obszarach nie wchodzących w skład obwodów łowieckich przez zwierzęta łowne. Jeden wyrok dotyczył zasądzonych odszkodowania wraz z odsetkami z tytułu błędu w sztuce lekarskiej.

⁶⁴ Dz. U. z 2019 r. poz. 2490.

Państwa w latach 2017-2020, pn. *Budowa Jednostki Ratowniczo-Gaśniczej Państwowej Straży Pożarnej w Szprotawie* na kwotę 1 280 tys. zł, z terminem realizacji do 30.04.2020 r. (rozdział 75411, § 6410). Przyczyną braku realizacji wydatków w 2019 r. było opóźnienie w dostawie materiałów, jak również ryzyko nagłego pogorszenia warunków atmosferycznych, mogących mieć wpływ na terminowość wykonania robót (tynki wewnętrzne).

(akta kontroli str. 11-44, 1306-1307)

Analiza dotycząca realizacji ww. zadania w 2020 r. wykazała, że:

- środki z 2019 r. wydatkowane zostały w całości w 2020 r. (1.280 tys. zł) i zgodnie z przeznaczeniem,
- zachowano termin realizacji zadania, tj. zadanie zrealizowano do 30.04.2020 r.,
- prawidłowo prowadzona była ewidencja środków przeniesionych do wydatkowania w 2020 r.

Kwotę ww. środków w prawidłowej wysokości wykazano w sprawozdaniu Rb-28NW.

(akta kontroli str. 347-360, 1307)

2.1.7.2. Wydatki, które w 2020 r. nie wygasają z upływem roku budżetowego. Na podstawie art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 7 października 2020 r. *o zmianie niektórych ustaw w celu przeciwdziałania społeczno-gospodarczym skutkom COVID-19*⁶⁵ do wydatków, które w 2020 r. nie wygasają z upływem roku budżetowego w części 85/08⁶⁶ zaliczono wydatki na kwotę 11 903,8 tys. zł⁶⁷ i zostały ujęte w rozporządzeniu Rady Ministrów z 28 grudnia 2020 r. sprawie wydatków budżetu państwa, które w roku 2020 nie wygasają z upływem roku budżetowego.

(akta kontroli str. 45-47, 90-112, 1307)

Zgodnie z planem finansowym środków niewygasających sporządzonym przez Ministra Finansów, termin realizacji wszystkich 17 zadań został wyznaczony na dzień 30 listopada 2021 r. Kwota wydatków, które zostały ujęte w wykazie wydatków niewygasających została przekazana na rachunek wydatków niewygasających. Środki te, zgodnie z art. 181 *ufp*, zostały w pewien sposób „zablokowane” w sytuacji, gdy kolejne fale pandemii mogą odsuwać realizację zadań w czasie. W toku kontroli NIK nie stwierdzono zagrożeń w terminie ich realizacji. Z punktu widzenia budżetu państwa, w związku z potrzebą środków na inne wydatki, niezbędne może być zaciąganie przez państwo kolejnych zobowiązań, co wiąże się z ponoszeniem dodatkowych wydatków na obsługę długu publicznego.

Z wyjaśnień pracownika zatrudnionego na wieloosobowym stanowisku do spraw budżetu Wojewody i analiz, Wydziału Budżetu i Finansów, Oddział Budżetu i Analiz wynika m.in., że:

- wydatki, które przewidziano do realizacji jako niewygasające w 2021 r. nie dotyczyły wyłącznie zadań pierwotnie zaplanowanych na 2020 r.,
- w rozporządzeniu Rady Ministrów z 28 grudnia 2020 r. *sprawie wydatków budżetu państwa, które w roku 2020 nie wygasają z upływem roku budżetowego*, zostały ujęte następujące zadania nieprzewidziane w ustawie budżetowej i jej nowelizacji:
  - + *zapewnienie transportów sanitarnych*. Ww. środki pochodziły z rezerwy celowej przyznanej decyzją Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej z 14.10.2020 r. z przeznaczeniem na zapewnienie transportów sanitarnych, których zadaniem będzie pobieranie przez osobę uprawnioną wymazów z gardła w warunkach domowych od osób podejrzanych o zakażenie SARS-coV-2 oraz przewożenie ich do laboratorium.

⁶⁵ Dz. U. poz. 1747.

⁶⁶ Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 28 grudnia 2020 r. w sprawie wydatków budżetu państwa, które w roku 2020 nie wygasają z upływem roku budżetowego (Dz. U. poz. 2422).

⁶⁷ Z tego: wydatki majątkowe 10 766,5 tys. zł, wydatki bieżące jednostek budżetowych 964,3 tys. zł, dotacje i subwencje 173 tys. zł.

- + *dysponowanie zespołów sanitarnych*. Ww. środki pochodziły z rezerwy celowej przyznanej decyzją Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej z 14.10.2020 r. z przeznaczeniem na dysponowanie zespołów sanitarnych wyznaczonych do pobierania wymazów z gardła w warunkach domowych od osób podejrzanych o zakażenie SARS-coV-2.

Na niewykorzystanie ww. środków miały wpływ dwa czynniki: zmiana podejścia do konieczności pobierania wymazów u osób będących w kwarantannie domowej oraz wynegocjowanie niższej ceny za usługi pobierania wymazów. Pierwotna kalkulacja wniosku do rezerwy celowej szacowana była na znacznie większą ilość wymazów po wyższych cenach usługi niż w rzeczywistości miało to miejsce.

Sytuacja epidemiczna panująca w całym kraju spowodowała konieczność ujęcia wydatków w wykazie dla zapewnienia ciągłości realizacji ww. zadań w 2021 roku. Środki te przeznaczone są na finansowanie zadań związanych ze zwalczaniem zakażenia, zapobieganiem rozprzestrzenianiu się, choroby zakaźnej wywołanej wirusem SARS-CoV-2. Wojewoda Lubuski ma zawarte umowy z dwoma podmiotami prywatnymi na pobieranie wymazów w warunkach domowych oraz zawarte porozumienie z Wojewódzką Stacją Sanitarno-Epidemiologiczną w Gorzowie Wlkp. Na dysponowanie ww. „transportami wymazowymi”,

- na etapie opracowywania materiałów planistycznych do ustawy budżetowej na 2021 r. dysponenti nie mieli wiedzy o braku możliwości realizacji zadań zaplanowanych w ustawie budżetowej na 2020 r. i jej nowelizacji. I etap planowania budżetu na 2021 rok odbywał się na początku lutego 2020 r., a II etap na przełomie lipca i sierpnia 2020 r.

Wojewoda Lubuski we wniosku do Ministra Finansów z dnia 4.12.2020 r.⁶⁸ wskazał 17 zadań/wydatków budżetu państwa, które w 2020 r. nie wygasają z upływem roku budżetowego (w art. 181 *ufp*) określając terminy realizacji zadań od 28.02.2021 r. do 30.11.2021 r.:

1. Wykonanie robót naprawczych w budynku LUW (ww. zadanie). Z uwagi na wystąpienie pandemii COVID - wykonanie zadania zgodnie z przyjętym harmonogramem stało się niemożliwe, tym samym część robót związanych z zadaniem została przeniesiona na rok 2021. Wartość robót budowlanych, których termin wykonania został wydłużony wynosi 313,9 tys. zł (dział 750, rozdział 75011, § 6050).

2. Zakup samochodu operacyjnego osobowego dla KW PSP w Gorzowie Wlkp. Środki w wysokości 150,8 tys. zł zwiększyły wydatki budżetu Wojewody Lubuskiego w wyniku nowelizacji ustawy budżetowej na 2020 r. Postępowanie przetargowe przeprowadzone w dniach 27.10.2020 r. - 04.11.2020 r. zostało unieważnione z powodu braku ofert. Po rozpoznaniu rynku brak było możliwości zakupu pojazdu w 2020 r. z uwagi na bardzo krótki termin realizacji.

3. Remont dachu obiektu KP PSP w Słubicach. Środki w wysokości 80 tys. zł zwiększyły wydatki budżetu Wojewody Lubuskiego w wyniku nowelizacji ustawy budżetowej na 2020 r. Realizacja zadania remontowego jest powiązana z opracowaniami technicznymi dotyczącymi montażu nowego masztu antenowego. Możliwe niesprzyjające warunki atmosferyczne oraz czasochłonność prac związanych z realizacją zadania uzasadniały ujęcie zadania w wykazie środków, które nie wygasają z upływem 2020 r.

4. Remont obiektów KP PSP w Sulęcinie. Środki w wysokości 93 tys. zł zwiększyły wydatki budżetu Wojewody Lubuskiego w wyniku nowelizacji ustawy budżetowej na 2020 r. W 2020 r. realizowane były prace remontowe polegające na naprawie posadzki w garażach Jednostki Ratowniczo-Gaśniczej. Uwzględniając sytuację epidemiczną termin wykonania i zakończenia zadania to I kwartał 2021 r.

⁶⁸ Pismo nr BF-I.3111.103.2020.AUrb.

5. Termomodernizacja obiektów KP PSP w Krośnie Odrzańskim. Środki w wysokości 2 950 tys. zł zwiększyły wydatki budżetu Wojewody Lubuskiego w wyniku nowelizacji ustawy budżetowej na 2020 r. Zakres rzeczowy inwestycji zakłada wykonanie modernizacji budynków należących do KP PSP w Krośnie Odrzańskim. Obejmuje on w większości prace zewnętrzne, polegające na wykonaniu remontu elewacji, pokrycia dachowego i wymianie stolarki okiennej. Zaplanowana została również wymiana kotłów gazowych oraz remont placu manewrowego. W 2020 r. wykonane zostały audyty energetyczne oraz opracowane programy funkcjonalno-użytkowe ze środków Funduszu Wsparcia.
6. Zakup masztu antenowego dla KP PSP Słubice z wyposażeniem i montażem. Środki w wysokości 100 tys. zł zwiększyły wydatki budżetu Wojewody Lubuskiego w wyniku nowelizacji ustawy budżetowej na 2020 r. Realizacja zadania inwestycyjnego jest związana z zaplanowanym remontem dachu obiektu Komendy oraz czasochłonnością wykonania projektu technicznego, wykonania konstrukcji masztu, jego osadzenia na budynku komendy oraz podłączenia do instalacji antenowych.
7. Zakup samochodu operacyjnego SLBus dla KP PSP Strzelce Krajeńskie z wyposażeniem. Środki w wysokości 150 tys. zł zwiększyły wydatki budżetu Wojewody Lubuskiego w wyniku nowelizacji ustawy budżetowej na 2020 r. W dniu 27.10.2020 r. umieszczono na platformie zakupowej zapytanie ofertowe na doposażenie komendy w samochód operacyjny SLBus. Do dnia 05.11.2020 r. nie wpłynęła żadna ofert. Zakończono postępowanie bez wyboru oferenta. Po rozpoznaniu rynku brak było możliwości zakupu pojazdu w 2020 r. z uwagi na wymagany bardzo krótki termin realizacji.
8. Budowa strażnicy KP PSP wraz z jednostką ratowniczo-gaśniczą w Żarach. Środki w wysokości 3 350 tys. zł zwiększyły wydatki budżetu Wojewody Lubuskiego w wyniku nowelizacji ustawy budżetowej na 2020 r. Zbliżający się koniec roku oraz termin zakończenia realizowanej umowy na wykonanie III etapu budowy strażnicy tj. do dnia 14.12.2020 r. uniemożliwiły wykorzystanie dodatkowych środków do końca 2020 r.
9. Budowa JRG PSP w Szprotawie KP PSP Żagań. Środki w wysokości 2 550 tys. zł zwiększyły wydatki budżetu Wojewody Lubuskiego w wyniku nowelizacji ustawy budżetowej na 2020 r. Koniec roku budżetowego 2020 oraz opóźnienia w realizacji zadania inwestycyjnego wynikające ze stanu pandemii powodowały brak możliwości wykorzystania dodatkowych środków finansowych w 2020 r.
10. Zapewnienie transportów sanitarnych. Środki w wysokości 773,9 tys. zł pochodziły z rezerwy celowej przyznanej decyzją Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej z przeznaczeniem na zapewnienie transportów sanitarnych, których zadaniem było pobieranie przez osobę uprawnioną wymazów z gardła w warunkach domowych od osób podejrzanych o zakażenie SARS-coV-2 oraz przewożenie ich do laboratorium.
11. Dysponowanie zespołów sanitarnych. Zgłoszone środki w wysokości 190,4 tys. zł pochodzą z rezerwy celowej przyznanej decyzją Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej z przeznaczeniem na dysponowanie zespołów sanitarnych wyznaczonych do pobierania wymazów z gardła w warunkach domowych od osób podejrzanych o zakażenie SARS-coV-2.
12. Utworzenie Dziennego Domu Senior+ na terenie miasta Nowa Sól. Środki w wysokości 50 tys. zł przyznane decyzją Ministra Finansów przeznaczone były na utworzenie i wyposażenie Dziennego Domu Senior+ w gminie miejskiej Nowa Sól w ramach realizacji programu wieloletniego „Senior+” na lata 2015-2020, edycja 2020. Firmy, które zostały wybrane na realizację zamówień w postępowaniach, powołując się na sytuację związaną z pandemią COVID-19 odstępowaly od podpisania umów na wykonanie mebli czy dostawę, z uwagi na brak możliwości wykonania umowy do końca roku 2020, podając powód: zachorowalność w firmach na COVID-19,

kwarantanny, brak ciągłości dostaw, brak możliwości dotrzymania terminów realizacji usługi lub podpisując umowy od razu wnoszą o wydłużenie terminów wykonania zadania. Pojawiło się ryzyko nieterminowego wykonania zadań wynikających z umowy w sprawie dofinansowania zadania na realizację Dziennego Domu Senior+ z przyczyn od gminy niezależnych.

13. Utworzenie Dziennego Domu Senior+ w Dobiegniewie. Środki w wysokości 200 tys. zł przyznane decyzją Ministra Finansów przeznaczone były na utworzenie i wyposażenie dziennego Domu Senior+ w Dobiegniewie, w ramach realizacji programu wieloletniego „Senior+” na lata 2015-2020, edycja 2020. Gmina podpisała umowę z wykonawcą wyłonionym zgodnie z ustawą Prawo zamówień publicznych w przetargu nieograniczonym. Umowny termin realizacji zakładał zakończenie wszystkich prac budowlanych do 15.12.2020 r. W listopadzie wykonawca przedłożył pismo, z którego wynika, że jeden z pracowników wykonujących roboty budowlane zachorował na COVID-19. W związku z tym cała brygada (8 osób) łącznie z kierownikiem robót poddana została kwarantannie. Była to kolejna kwarantanna w okresie trwania umowy. W październiku 2020 r. kwarantanną objęci byli kierownik budowy oraz szefowie konsorcjum wykonującego zadanie.

14. Utworzenie Klubu Senior+ na terenie gminy Siedlisko. Środki w wysokości 149,9 tys. zł przyznane decyzją Ministra Finansów przeznaczone były na utworzenie i wyposażenie Klubu Senior+ w Siedlisku, w ramach realizacji programu wieloletniego „Senior+” na lata 2015-2020, edycja 2020. Gmina nie miała możliwości realizacji zadania w 2020 roku, ze względu na to, iż otoczenie wokół budynku, w którym ma się mieścić Klub Seniora, zostało wpisane do rejestru zabytków, (o czym gmina dowiedziała się 23.03.2020 r. otrzymując decyzję Lubuskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków). W związku z tym wszystkie prace budowlane dotyczące tego budynku wymagały uzgodnień z konserwatorem zabytków. Po uzyskaniu wiedzy o wpisie do rejestru zabytków, gmina wystąpiła o akceptację prac budowlanych do Lubuskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków. Z uwagi na sytuację epidemiologiczną w kraju, uzgodnienia trwały bardzo długo i ostatecznie zostały zakończone decyzją Starosty Nowosolskiego z dnia 01.10.2020 r. Gmina Siedlisko niezwłocznie, tj. 07.10.2020 r. ogłosiła przetarg na wykonanie robót objętych programem. Do przetargu nie przystąpił żaden wykonawca, jednym z powodów mógł być krótki okres realizacji zadania i konieczność akceptacji wykonanych robót przez Lubuskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków. Mając na uwadze powyższe, w dniu 22.10.2020 r. unieważniono postępowanie o udzielenie zamówienia publicznego na realizację programu „Senior+”.

15. Utworzenie Klubu Senior+ na terenie gminy Kłodawa (Chwałęcice). Środki w wysokości 54,8 tys. zł przyznane decyzją Ministra Finansów przeznaczone były na utworzenie i wyposażenie Klubu Senior+ w gminie Kłodawie (Chwałęcice), w ramach realizacji programu wieloletniego „Senior+” na lata 2015-2020, edycja 2020. W związku z sytuacją epidemiologiczną wywołaną przez wirus SARS-CoV-2 oraz dużym wzrostem zachorowań wprowadzono ogólnie szereg obostrzeń w celu zapobiegania rozprzestrzeniania się pandemii. Wobec powyższego wykonawca był zobligowany do przestrzegania wprowadzonego reżimu sanitarnego. W trosce o zdrowie i życie pracowników na budowie, wykonawca podjął decyzję o bezwzględnej konieczności ograniczenia liczby osób pracujących na budowie. Pomimo wdrożenia działań mających na celu zapewnienie bezpieczeństwa, wśród pracowników i współpracowników wystąpiły zachorowania na COVID-19, co oznacza konieczność poddania się izolacji bądź kwarantannie. Stan zachorowań powodował opóźnienia w dostawach. Sytuacja ta stwarzała zagrożenie niewykonania prac zgodnie z wcześniejszym harmonogramem. Wykonawca i podwykonawcy musieli dzielić zespoły na mniej liczne, by zachować maksymalne bezpieczeństwo pracowników oraz ciągłą pracę firm.

16. Utworzenie żłobka Gapcio. Środki w wysokości 185 tys. zł przyznane zostały decyzją Ministra Finansów. Zadanie polegało na tworzeniu nowych miejsc opieki dla dzieci w wieku do lat 3 w ramach Resortowego programu „Maluch+”2020. W związku z panującą sytuacją epidemiologiczną wywołaną przez wirus SARS-Covid-19 oraz dużym wzrostem zachorowań, zarówno po stronie inwestorów, dostawców jak i wykonawców robót budowlanych, wystąpiły opóźnienia w realizacji zakresu rzeczowego poszczególnych zadań. Niewykonanie zaplanowanego w harmonogramie rzeczowym zakresu prac wiązało się z niedotrzymaniem terminów finansowych, a tym samym z brakiem możliwości wykorzystania w 2020 r. roku środków przyznanych w ramach rezerwy celowej na realizację ww. zadania.

17. Budowa żłobka w miejscowości Kłodawa. Środki w wysokości 562,0 tys. zł przyznane zostały decyzją Ministra Finansów. Zadanie polegało na tworzeniu nowych miejsc opieki dla dzieci w wieku do lat 3 w ramach Resortowego programu „Maluch+”2020.

(akta kontroli str. 45-47, 90-120, 149-156, 1307-1310)

2.1.8. W wyniku kontroli wydatków bieżących oraz wydatków majątkowych LUW w kwocie 5 228,8 tys. zł ustalono, że wydatków dokonywano zgodnie z planem finansowym, na zakupy i usługi służące realizacji celów jednostki (LUW) oraz zgodnie z zasadami gospodarowania środkami publicznymi (dział I, rozdział 5 *ufp*) i obowiązującymi przepisami. Nie wystąpiły przypadki nieterminowych płatności skutkujących zaplaceniem odsetek lub kar.

Analiza 1 118 009,6 tys. zł wydatków budżetu państwa w części 85/08 - *województwo lubuskie*, wykorzystania środków przeniesionych z dobranych celowo rezerw wykazała, że objęte badaniem wydatki zrealizowano w sposób celowy, gospodarny i w granicach kwot planowanych, dotacji na realizację zadań udzielono zgodnie z przepisami, a środki z rezerw wykorzystano zgodnie z przeznaczeniem.

I tak:

2.1.8.1. Szczegółowym badaniem objęto realizację wydatków bieżących (pozapłacowych) oraz wydatków majątkowych LUW w kwocie 5 228,8 tys. zł, tj. 8,2% całkowitej kwoty wydatków (63 602,9 tys. zł).

Próbę 45 dowodów/zapisów księgowych na kwotę 4 770,6 tys. zł wylosowano⁶⁹ spośród 1 842 dowodów o wartości 16 630,4 tys. zł, ujętych na koncie 130 - rachunek bieżący jednostki (strona MA) z datą księgowania do 31 października 2020 r. włącznie, po wyłączeniu kwot zaewidencjonowanych w paragrafach: 401-408, 411-414, 418, 420, 444, przeksięgowania i sprostowań oraz wydatków o wartości poniżej 500 zł. W wylosowanej próbie znalazły się wydatki związane z przeciwdziałaniem pandemii COVID-19, w tym m.in. wydatki na zakupy kombinezonów, maseczek, fartuchów, rękawic ochronnych, wydatki na wyposażenie miejsc kwarantanny, pobieranie wymazów z gardła, najem ambulansów medycznych, wydatki na zespoły ratownictwa medycznego i transport sanitarny. Dodatkowo do badania wybrano w sposób celowy spośród wydatków dokonanych przez LUW w miesiącach listopad i grudzień 2020 r. dwa wydatki, tj. wydatki na zakup samochodu osobowego oraz zakup regałów jezdnych na kwotę 451,7 tys. zł. Ponadto do badania wybrano w sposób celowy wydatki dotyczące realizowanych w 2020 r. pięć umów zlecenia (pięć miesięcznych wypłat środków za zrealizowane umowy) na kwotę 6,5 tys. zł.

Zbadano cztery pozycje wydatków majątkowych (§ 606) na kwotę 594,8 tys. zł oraz 48 pozycji wydatków bieżących (§§ 305, 417, 421, 426, 427, 430, 436, 440, 448, 459) na kwotę 4 634,0 tys. zł.

⁶⁹ Losowania dokonano przy pomocy programu Pomocnik Kontrolera metodą monetarną (Monetary Unit Sampling). Jest to metoda statystyczna uwzględniająca prawdopodobieństwo wyboru proporcjonalnie do wartości transakcji.

W 2020 r. nie były dokonywane przez LUW wydatki finansowane ze środków europejskich⁷⁰. Wydatki w zakresie zamówień przedstawiono w punkcie 2.1.10. wystąpienia pokontrolnego.

(akta kontroli str. 588-621, 1021-1024, 1310-1311)

2.1.8.2. U dysponenta części 85/08 - *województwo lubuskie* szczegółowym badaniem objęto:

- rezerwy celowe przyznane w łącznej kwocie 43 993,3 tys. zł⁷¹:
  - + poz. 34, 19 707,2 tys. zł (dział 855, rozdział 85502 § 2010),
  - + poz. 7, 17 553,9 tys. zł (dział 010, rozdział 01095, § 2010),
  - + poz. 68, 1 969,1 tys. zł (dział 851, rozdział 85132, §§ 4010, 4040, 4110, 4120),
  - + poz. 68, 1 002,9 tys. zł (dział 851, rozdział 85132, §§ 4010, 4110, 4120),
  - + poz. 68, 124,6 tys. zł (dział 851, rozdział 85132, §§ 4010, 4110, 4120),
  - + poz. 68, 1 431,1 tys. zł (dział 851, rozdział 85156, § 2110),
  - + poz. 68, 301,5 tys. zł (dział 851, rozdział 85132, §§ 4010, 4110, 4120),
  - + poz. 73, 1 903,1 tys. zł (dział 852, rozdział 85202, § 2130),
- rezerwę ogólną przyznaną (i wykorzystaną) w kwocie 1 200,0 tys. zł – dział 851 rozdział 85111 § 6430 (zakup tomografu komputerowego). Omówienie rezerw zawarto w pkt 2.1.2. wystąpienia pokontrolnego.

(akta kontroli str. 221-243, 1251-1268, 1311)

2.1.8.3. U dysponenta części 85/08 - *województwo lubuskie* szczegółowym badaniem objęto łącznie kwotę: 50 874,9 tys. zł blokad dokonanych w trybie art. 177 ust. 1 pkt 3 *ufp* (nadmiar posiadanych środków):

- 49 380,2 tys. zł (dział 852, rozdział 85205 § 2230, dział 852, rozdział 85228 § 2010, dział 855, rozdział 85501 § 2060, dział 855, rozdział 85504 § 2010, dział 855, rozdział 85504 § 2110,
- 671,9 tys. zł (dział 010, rozdział 01022, dział 010, rozdział 01034),
- 417,5 tys. zł (dział 852, rozdział 85230 § 2030),
- 205,0 tys. zł (dział 852, rozdział 85216 § 2030, dział 852, rozdział 85295 § 2030),
- 200,3 tys. zł (dział 851, rozdział 85156 § 2010).

Omówienie rezerw zawarto w pkt 2.1.3. wystąpienia pokontrolnego.

(akta kontroli str. 49-60, 113-116, 138-139, 1275-1279, 1311)

2.1.8.4. U dysponenta części 85/08 - *województwo lubuskie* szczegółowym badaniem objęto wydatki z budżetu państwa (1 022 753 389,03 zł) i budżetu środków europejskich (3 399 507 zł) na dotacje. Dobór próby⁷² (łączna kwota 1 026 152 896,03 zł) dokonano w sposób celowy z wydatków na dotacje w grupie § 2 i § 6. Przy doborze próby do badania uwzględniono wydatki na dotacje związane z przeciwdziałaniem pandemii COVID-19 (1 903 066 zł - rozdział 85202, § 2130) oraz z środków europejskich (3 399 507 zł - rozdział 85504, § 2057). Omówienie wydatków na dotacje zawarto w pkt 2.1.5. wystąpienia pokontrolnego.

(akta kontroli str. 1134-1250, 1312)

2.1.9. Nadzór Wojewody Lubuskiego nad realizacją wydatków przedstawiono w punktach: 2.1.5.1 i 2.1.11. wystąpienia pokontrolnego.

2.1.10. Pracownicy LUW w 2020 r. przeprowadzili 12 postępowań o udzielenie zamówienia publicznego o łącznej wartości 4 998,0 tys. zł netto (6 065,0 tys. zł brutto), tj. trzy na roboty budowlane, trzy na dostawy oraz sześć na usługi. Jedno z postępowań przeprowadzono w trybie z wolnej ręki - art. 66 ust. 1 ustawy z dnia 29

⁷⁰ W 2020 r. nie księgowano wydatków na koncie 227 - Rozliczenie wydatków z budżetu środków europejskich.

⁷¹ Niewykorzystane kwoty odpowiednio: 3 700 tys. zł, 19,3 tys. zł, 81,4 tys. zł, 120,3 tys. zł, 9,9 tys. zł, 271,7 tys. zł, 8,7 tys. zł, 0,2 tys. zł.

⁷² 1 903 066 zł – rozdział 85202, § 2130; 3 399 507 zł – rozdział 85504, § 2057; 1 020 700 382 zł – rozdział 85501 § 2060; 149 941,03 zł – 85295 § 6330.

stycznia 2004 r. *Prawo zamówień publicznych*⁷³, (dalej: ustawa *Pzp*), sześć - przetargu nieograniczonego - art. 39 ustawy *Pzp* i pięć w trybie zamówienia na usługi społeczne - art. 138g ust. 1 ustawy *Pzp*.

(akta kontroli str. 672-686, 1312)

W wyniku analizy jednego postępowania o udzielenie zamówienia publicznego, w wyniku którego zawarto umowę na roboty budowlane w dniu 23.09.2020 r. za wynagrodzeniem w kwocie 4 537,6 tys. zł brutto (74,81% wartości umów zawartych w wyniku udzielenia zamówień publicznych), nie stwierdzono naruszeń przepisów ustawy *Pzp*. Zamawiający przygotował i przeprowadził postępowanie o udzielenie zamówienia w sposób zapewniający zachowanie uczciwej konkurencji i równe traktowanie wykonawców oraz zgodnie z zasadami proporcjonalności i przejrzystości, tj. zgodnie z art. 7 ust. 1, art. 31 ust. 1, art. 33 ust. 1 pkt 1, art. 39-46 ustawy *Pzp*. Realizacja zamówienia, tj. robót budowlanych, w zakresie przedmiotu zamówienia, terminu realizacji i wysokości wynagrodzenia wykonawcy była zgodna z treścią zawartej umowy na roboty budowlane z dnia 23.09.2020 r. oraz z aneksami do tej umowy⁷⁴. Wydatki były celowe i gospodarne oraz służyły realizacji zadań kontrolowanej jednostki.

(akta kontroli str. 672, 687-769, 1312)

W związku z pandemią COVID-19, LUW w 2020 r. zakupił m.in. środki indywidualnej ochrony na łączną kwotę 5 069,4 tys. zł brutto (194 zamówienia). Analiza dwóch zamówień⁷⁵ udzielonych w trybie art. 6 ustawy z dnia 2 marca 2020 r. *o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych*⁷⁶ (dalej: *ustawa o COVID-19*) wykazała, że wydatki poniesione zostały zgodnie z art. 44 *ufp* tj. w sposób celowy oszczędny, z zachowaniem zasad uzyskiwania najlepszych efektów z danych nakładów oraz w sposób umożliwiający terminową realizację zadań. Przy wydatkowaniu środków publicznych prawidłowo stosowano wewnętrzne uregulowania: odpowiednio w zakresie planowania, przygotowania i prowadzenia postępowania o udzielenie zamówienia publicznego, oraz zawarcia i wykonania umowy, a także sprawozdawczości z tym związanej.

Według dyrektora Wydziału Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego, największe utrudnienia przy dokonywaniu zakupów w związku z COVID-19 występowały w okresie marzec 2020 - październik 2020, a związane były z:

- brakiem na rynku środków ochrony osobistej,
- zbyt małymi dostawami sprzętu medycznego i środków ochrony osobistej,
- pojawieniem się na rynku mało wiarygodnych dostawców, oferujących towar bez certyfikatów i atestów, nienadający się do użytku medycznego,
- ciągłym, znacznym podwyższaniem cen środków ochrony osobistej przez dostawców, co znacznie utrudniało prawidłowe oszacowanie wartości zamówienia z uwzględnieniem zasady oszczędnego i racjonalnego wykorzystania środków finansowych budżetu państwa.

(akta kontroli str. 672, 682-686, 770-773, 797, 1312)

LUW terminowo i w obowiązującym zakresie sporządził: plan postępowań o udzielenie zamówień oraz roczne sprawozdanie o udzielonych w 2020 r. zamówieniach.

(akta kontroli str. 672, 774-797, 1313)

2.1.11. W 2020 r. Najwyższa Izba Kontroli przeprowadziła w LUW kontrolę P/20/005 - Realizacja zadań finansowanych z Funduszu Dróg Samorządowych. W wystąpieniu pokontrolnym z dnia 14.12.2020 r. zamieszczono sześć wniosków pokontrolnych.

⁷³ Dz.U. z 2017 r. poz. 1579, ze zm.

⁷⁴ Aneks nr 1 z dnia 21.12.2020 r. oraz aneks nr 2 z dnia 9.02.2021 r.

⁷⁵ Kombinezonów ochronnych (poz. 48 rejestru – kwota 687,8 tys. zł) oraz środków dezynfekcyjnych (poz. 53 rejestru – kwota 82,5 tys. zł).

⁷⁶ Dz. U. poz. 1842, ze zm.

Z odpowiedzi Wojewody Lubuskiego na ww. wystąpienie pokontrolne z dnia 14.01.2021 r. wynika, że wnioski zostały zrealizowane lub są w trakcie realizacji.

(akta kontroli str. 191-220, 1313)

W planie audytu Zespołu Audytu Wewnętrznego LUW na rok 2020 przewidziano realizację dwóch zadań zapewniających w obszarach: 1) Finanse i budżet Wojewody Lubuskiego (poziom ryzyka - średni), 2) Nadzór, kontrola i obsługa prawna w LUW (poziom ryzyka - niski). Ponadto zapisano, iż kontynuowane będzie jedno zadanie zapewniające z roku 2019⁷⁷.

W sprawozdaniu z wykonania planu audytu za rok 2020 zapisano, iż zostało zakończone w 2020 r. jedno zadanie zapewniające, tj. ww. zadanie zapewniające kontynuowane z roku 2019.

W 2020 r. nie zostały przeprowadzone przewidziane w planie audytu na 2020 r. dwa ww. zadania zapewniające, tj. zadania w obszarach: finanse i budżet Wojewody Lubuskiego, nadzór, kontrola i obsługa prawna w LUW. Według audytora wewnętrznego przyczyną różnic między planem a wykonaniem w 2020 r. były: trudności związane z pandemią COVID-19 (ograniczenia naborów, wymuszona praca zdalna), wakat na stanowisku audytora/specjalisty oraz długotrwała nieobecność specjalisty.

(akta kontroli str.185-190, 1273-1274, 1313)

W 2020 r. 17 komórek organizacyjnych LUW przeprowadziło w 188 jednostkach łącznie 199 kontroli zakończonych 182 wystąpieniami pokontrolnymi lub innymi równoważnymi dokumentami⁷⁸.

W wyniku ww. kontroli sformułowano łącznie 338 zaleceń/rekomendacji/wniosków pokontrolnych. Kontrole zostały przeprowadzone przede wszystkim w jednostkach samorządu terytorialnego i jednostkach administracji rządowej. Obszary działalności kontrolnej obejmowały w szczególności: wykonywanie zadań merytorycznych, finanse publiczne, księgowość i sprawozdawczość.

Kwota objęta kontrolami wynosiła łącznie 35 284,0 tys. zł, a kwota co do której potwierdzono prawidłowość wydatkowania wynosiła łącznie 35 277,2 tys. zł. Finansowe skutki nieprawidłowości wynosiły 6,8 tys. zł (były to kwoty nienależnie uzyskane).

Najistotniejszymi problemami zidentyfikowanymi w trakcie prowadzenia kontroli w roku 2020 było: dokonywanie przez gminy zwrotu podatku akcyzowego wyliczając należny limit w oparciu o ewidencję gruntów i budynków, niezgodne z zapisami ustawy o zwrocie podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej; rozbieżności pomiędzy danymi wykazywanymi w sprawozdaniach finansowych i ewidencji księgowej, a danymi zawartymi w programie do obsługi świadczeń z tytułu funduszu alimentacyjnego i zaliczki alimentacyjnej; ustalenia w kontrolach przeprowadzonych w placówkach prowadzonych w ramach działalności gospodarczej lub statutowej zapewniających całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym lub w podeszłym wieku.

Występowało wydłużanie kontroli z uwagi na prowadzenie ich zdalnie (pandemia COVID-19) - trudności w kontroli dokumentów i przeprowadzaniu oględzin.

(akta kontroli str. 248-270, 1313)

Na podstawie m.in. zarządzenia Wojewody Lubuskiego z dnia 15 lipca 2019 r. w sprawie wprowadzenia procedury określającej sposób opracowywania materiałów do projektu ustawy budżetowej w układzie tradycyjnym i zadaniowym, dokonywania zmian w planie wydatków oraz monitoringu realizacji budżetu Wojewody Lubuskiego,

⁷⁷ Obszar: Bezpieczeństwo i zarządzanie kryzysowe, Temat: Ocena sprawowania nadzoru nad planowaniem i realizowaniem zaopatrzenia w sprzęt obrony cywilnej oraz jego przechowywanie i utrzymywanie w magazynach LUW.

⁷⁸ W tym 102 kontroli zakończono wynikiem pozytywnym kontrolowanej działalności, 50 wynikiem pozytywnym z uwagami/zastrzeżeniami/uchybieniami, 18 wynikiem pozytywnym z nieprawidłowościami, 12 wynikiem negatywnym.

sporządzane były okresowe oceny realizacji budżetu w części 85/08 wraz z podsumowaniem i wnioskami. Wykonanie budżetu było poddawane analizie m.in. przy okazji składania wniosków o zmiany w planie finansowym lub o uruchomienie środków, np. z rezerw celowych.

Wojewoda Lubuski rzetelnie sprawował nadzór nad wydatkowaniem udzielonych dotacji m.in. poprzez kontrole wykorzystania ww. środków oraz weryfikację przedkładanych przez beneficjentów rozliczeń rzeczowo-finansowych. Skutkiem powyższych działań było stwierdzenie wykorzystania niezgodnie z przeznaczeniem dotacji w łącznej kwocie 48,1 tys. zł przez sześciu beneficjentów (z kwoty tej zwrócono 37,2 tys. zł; od decyzji w sprawie zwrotu kwoty 10,9 tys. zł beneficjent wniósł odwołanie).

(akta kontroli str. 956-973, 1313-1314)

2.2. Wydatki budżetu środków europejskich

W 2020 r. w części 85/08 - województwo lubuskie wydatki budżetu środków europejskich wynosiły ogółem 3 613 tys. zł (na zaplanowane 3 654 tys. zł) i stanowiły 25,5% wykonania roku poprzedniego (14.142 tys. zł).

Wydatki budżetu środków europejskich wystąpiły w 2020 r. w dwóch działach:

- 855 Rodzina, na realizację Programu Operacyjnego Wiedza, Edukacja, Rozwój 2014-2020 w kwocie 3 358 tys. zł (na planowane 3 399 tys. zł, tj. zostały wykonane w 98,8%)⁷⁹,

- 754 Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa, na realizację Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 w kwocie 255 tys. zł (na planowane w tej samej kwocie, tj. zostały wykonane w 100%). Stanowiły one 2,4% wykonania wydatków roku poprzedniego w dziale 754 na realizację Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (10 554 tys. zł).

(akta kontroli str. 507-510, 805-820)

W 2020 r. nie wystąpiły wydatki budżetu środków europejskich Urzędu jako dysponenta III stopnia. W 2019 r. wydatki budżetu środków europejskich Urzędu jako dysponenta III stopnia wyniosły łącznie 3 587,8 tys. zł. Zrealizowane wydatki związane były z zakończeniem w 2019 r. zadania inwestycyjnego⁸⁰ pn. *Termomodernizacja budynku Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gorzowie Wlkp. w ramach Przebudowy, rozbudowy Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gorzowie Wlkp., ul. Jagiellończyka 8.*

(akta kontroli str. 10-44, 361-491, 1294)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie wykonanie budżetu państwa i budżetu środków europejskich w 2020 r. przez kontrolowaną jednostkę w zakresie wydatków.

Kontrola 49,2% wydatków budżetu państwa w części 85/08 - województwo lubuskie, wydatków na które w Urzędzie wydano łącznie 5 228,8 tys. zł, a także wykorzystania środków przeniesionych z dobranych celowo rezerw celowych i rezerwy Wojewody wykazała, że objęte badaniem wydatki zrealizowano w sposób celowy, gospodarny i w granicach kwot planowanych, dotacji na realizację zadań udzielono zgodnie z przepisami, a środki z rezerw wykorzystano zgodnie z przeznaczeniem.

⁷⁹ W 2019 r. nie wystąpiły wydatki w dziale 855 Rodzina, na Program Operacyjny Wiedza, Edukacja, Rozwój 2014-2020.

⁸⁰ W ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020.

3. Sprawozdawczość

Opis stanu
faktycznego

Kontrolą objęto prawidłowość sporządzenia jednostkowych rocznych sprawozdań budżetowych za 2020 r. oraz sprawozdań w zakresie operacji finansowych za IV kwartał 2020 r. sporządzonych przez LUW jako dysponenta III stopnia oraz sprawozdań łącznych sporządzonych przez dysponenta części 85/08 - *województwo lubuskie*, tj. następujących jednostkowych i łącznych sprawozdań⁸¹:

- Rb-23 o stanie środków na rachunkach bankowych państwowych jednostek budżetowych,
  - Rb-27 z wykonania planu dochodów budżetowych,
  - Rb-28 z wykonania planu wydatków budżetu państwa,
  - Rb-28 (Programy) z wykonania planu wydatków budżetu państwa w zakresie programów realizowanych ze środków pochodzących z budżetu UE oraz niepodlegających zwrotowi środków z pomocy udzielanej przez państwa członkowskie EFTA, z wyłączeniem wydatków na realizację Wspólnej Polityki Rolnej,
  - Rb-BZ1 z wykonania wydatków budżetu państwa oraz budżetu środków europejskich w układzie zadaniowym,
  - Rb-N w zakresie operacji finansowych za IV kwartał 2020 r. o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych (Rb-N),
  - Rb-Z o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji.
- oraz w przypadku dysponenta części budżetowej - sprawozdania:
- Rb-28 UE z wykonania planu wydatków budżetu środków europejskich, z wyłączeniem wydatków na realizację Wspólnej Polityki Rolnej,
  - Rb-28 NW z wykonania planu wydatków, które nie wygasły z upływem roku budżetowego,
  - Rb-28 Programy WPR z wykonania planu wydatków budżetu państwa w zakresie programów realizowanych ze środków pochodzących z budżetu UE na realizację Wspólnej Polityki Rolnej.

Sprawozdania jednostkowe oraz sprawozdania łączne zostały podpisane przez osoby upoważnione oraz zostały przekazane właściwym odbiorcom z zachowaniem terminów określonych w rozporządzeniach Ministra Finansów: z dnia 9 stycznia 2018 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej⁸²; z dnia 4 marca 2010 r. w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych⁸³ oraz z dnia 28 grudnia 2011 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej w układzie zadaniowym⁸⁴. Przeprowadzone badania prawidłowości sprawozdań łącznych nie wykazały nieprawidłowości⁸⁵.

(akta kontroli str. 183-184, 347-360, 361-491, 508-510, 555-587, 644-653, 802-820, 830-845, 1025-1128, 1131-1132, 1283-1292, 1314)

Kontrolę zarządczą w Urzędzie zorganizowano w sposób, który ogranicza ryzyko występowania błędów w sporządzanych sprawozdaniach. Sprawozdania jednostkowe sporządzane były przez pracowników Biura Obsługi Urzędu i Rozwoju Systemów Informatycznych LUW i weryfikowane przede wszystkim przez głównego księgowego

⁸¹ Sporządzanych w systemie TREZOR. W 2020 r. nie wystąpiły w LUW przypadki błędnego funkcjonowania systemu TREZOR.

⁸² Dz. U. z 2020 r. poz. 1564.

⁸³ Dz. U. z 2014 r. poz. 1773.

⁸⁴ Dz. U. z 2020 r. poz. 704, ze zm.

⁸⁵ W sprawozdaniu dysponenta III stopnia – LUW, tj. w sprawozdaniu Rb-28 (sprawozdanie z wykonania planu wydatków budżetu państwa, okres sprawozdawczy: Roczny 2020, 01.01.2020 – 31.12.2020 (część 85/08 zbiorczo) z 08.02.2020 r.) wykazano (w pozycji dotyczącej zobowiązań wymagalnych powstałych w 2020 r.), iż takie zobowiązania nie wystąpiły w 2020 r. (kwota 0 zł na koniec 2020 r.). Z ewidencji księgowej LUW wynikało natomiast, że zobowiązania takie wystąpiły na koniec 2020 r. i wynosiły 0,40 zł. Kwoty wykazane w sprawozdaniach jednostkowych Urzędu, z uwzględnieniem złożonych korekt, były prawidłowe, zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej Urzędu.

Urzędu. W przypadku sprawozdań łącznych - sprawozdania, które nie były generowane automatycznie z wykorzystaniem systemów informatycznych, były sporządzane przez pracowników Wydziału Budżetu i Finansów LUW i weryfikowane głównie przez głównego księgowego budżetu Wojewody.

Dysponent części sprawował nadzór nad prawidłowością sporządzania sprawozdań jednostkowych m.in. poprzez:

- monitorowanie zachowania terminowości składanych sprawozdań (nieprzekazanie w terminie sprawozdań jednostkowych uniemożliwia sporządzenie i przekazanie sprawozdań łącznych przez dysponenta części);
- sprawdzenie wykazanych - przez poszczególnych dysponentów - wydatków w zakresie zgodności z planem oraz stanu zrealizowanych dochodów przez jednostki samorządu terytorialnego;
- poprawność formalno-rachunkową sprawozdań w zakresie kompletności sporządzenia formularzy i prawidłowości rachunkowej wykazanych kwot dochodów wykonanych i należności pozostałych do zapłaty;
- poprawność merytoryczną np. w zakresie realizacji wydatków do wysokości planu finansowego, w oparciu o stany sprawozdawcze i operacje na koncie 223 i 130.

W przypadku stwierdzenia nieprawidłowości dysponent odrzucał sprawozdanie do skorygowania przez odpowiednich kierowników jednostek.

(akta kontroli str. 801, 1025, 1315)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

Najwyższa Izba Kontroli opiniuje pozytywnie sporządzone przez kontrolowaną jednostkę sprawozdania budżetowe i w zakresie operacji finansowych.

Sprawozdania łączne dysponenta części 85/08 - *województwo lubuskie* sporządzono prawidłowo, na podstawie danych wynikających ze sprawozdań jednostkowych podległych dysponentów i własnych, a sprawozdania jednostkowe LUW na podstawie danych wynikających z ewidencji księgowej Urzędu. Sposób organizacji kontroli zarządczej wspomagał zapewnienie prawidłowości opracowywanych sprawozdań budżetowych oraz sprawozdań z operacji finansowych.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie⁸⁶ umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Zielonej Górze. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie

⁸⁶ Najwyższa Izba Kontroli zwraca się z prośbą o zgłaszanie, w miarę możliwości, zastrzeżeń opatrzonego kwalifikowanym podpisem elektronicznym, na adres elektronicznej skrzynki podawczej (ePUAP) NIK lub na adres mailowy NIK wskazany w stopce na pierwszej stronie niniejszego wystąpienia. W przypadku zaś nadania pisma z zastrzeżeniami (pisma opatrzonego własnoręcznym podpisem) w placówce pocztowej operatora wyznaczonego, NIK zwraca się z prośbą o dodatkowe przekazanie skanu tych zastrzeżeń na ww. adres mailowy.

z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Zielona Góra, 31 marca 2021 r.

Kontrolerzy:

Rajmund Aszkowski
doradca ekonomiczny

.....
podpis

Sebastian Stępień
specjalista kontroli państwowej

.....
podpis

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Zielonej Górze

p.o. Dyrektor
Włodzimierz Stobrawa

.....
podpis